

**A Legfelsőbb Bíróság
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2010. december 20.
I. évfolyam 7. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK 2

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK	2
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	2
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	3
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	4
POLGÁRI ÜGYSZAK	5
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK	7
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT ÍTÉLETEK	14
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	14
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	14
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	14
POLGÁRI ÜGYSZAK	14
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK	15
EGYÉB MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	16
A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG UNIÓS JOGI TÁRGYÚ ÍTÉLETEI	19
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	19
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	19
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	20
POLGÁRI ÜGYSZAK	20
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK	20

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK 22

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	22
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	28
A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	34
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	34
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	34
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	34
POLGÁRI ÜGYSZAK	34
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK	35

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

1. Az Administrativen sad Sofia-grad (Bulgária) által 2010. szeptember 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-430/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az alapeljárás körülményei között úgy kell-e értelmezni az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 27. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az az alábbi körülmények egyidejű fennállása esetén alkalmazandó abban az esetben, ha valamely tagállam állampolgárának — amiatt, hogy egy harmadik államban kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményt követett el — megtiltják, hogy saját államának területét elhagyja:

1.1. az irányelv említett rendelkezéseit a tagállam saját állampolgárai tekintetében kifejezetten nem ültették át;

1.2. a bolgár állampolgárok szabad mozgáshoz való jogának korlátozását megalapozó megengedhető célok elfogadása kapcsán a nemzeti jogalkotó által megjelölt indokokat a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre alapították, és

1.3. a közigazgatási intézkedéseket az 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 71. cikkével összefüggésben, valamint a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (5) és (20) preambulumbekkezdését tiszteletben tartva alkalmazzák?

2. Az alapeljárás körülményei között az következik-e az uniós polgárok szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása vonatkozásában előírt korlátozásokból és feltételekből, valamint az ezek végrehajtására az uniós jognak megfelelően hozott intézkedésekből, ezek között a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 71. cikkének a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (5) és (20) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (1), (2) és (5) bekezdéséből, hogy megengedhető az olyan nemzeti jogi szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a tagállam állampolgárainak egyikével szemben kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetése miatt az „ország elhagyás[át]” korlátozó közigazgatási kényszerintézkedést rendel el, ha ezen állampolgárt valamely harmadik állam bírósága e cselekmény miatt elítélte?

3. Az alapeljárás körülményei között úgy kell-e értelmezni az uniós polgárok szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása vonatkozásában előírt korlátozásokat és feltételeket, valamint az ezek végrehajtására az uniós jognak megfelelően hozott intézkedéseket, ezek között a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 71. cikkének a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (5) és (20) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (1), (2) és (5) bekezdését, hogy valamely tagállam állampolgárának egy harmadik állam bírósága általi, e tagállam joga szerint kábítószerrel kapcsolatos súlyos szándékos

bűncselekménynek minősülő cselekmény miatti elítélésével az általános és a különös megelőzés — ideértve mások egészségének fokozott védelmét — okán az elővigyázatosság elve alapján megállapítást nyert, hogy ezen állampolgár személyes magatartása egy jövőbeli, törvényben pontosan meghatározott, a kiszabott büntetés letöltésének időtartamával összefüggésben nem álló, de a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alóli mentesüléshez szükséges időtartam keretein belüli időszak tekintetében valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére?

Gazdasági ügyszak

1. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága (Magyar Köztársaság) által 2010. július 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-378/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A fogadó tagállamnak tekintettel kell-e lennie az EK 43. és 48. cikkeire akkor, amikor egy másik (származási) tagállamban létrehozott társaság a székhelyét áthelyezi ebbe a fogadó tagállamba, egyidejűleg a származási tagállamban a cégjegyzékből erre tekintettel törlik, a társaság tulajdonosai a fogadó állam joga szerint új létesítő okiratot fogadnak el, s a fogadó állam joga szerint a társaság kéri a bejegyzését a fogadó tagállam cégjegyzékébe?
2. Amennyiben az első kérdésre igen a válasz, abban az esetben úgy kell-e értelmezni az EK 43. és 48. cikkeket, hogy azokkal ellentétes egy olyan (fogadó) tagállami szabályozás vagy gyakorlat, ami megtagadja a valamely más (származási) tagállamban szabályszerűen létrehozott társaságtól azt, hogy a székhelyét a fogadó államba helyezze át és annak joga szerint működjön tovább?
3. A második kérdés megválaszolása tekintetében van-e annak a ténynek jelentősége, hogy a fogadó tagállam milyen alapon tagadja meg a társaságtól a cégbejegyzést, így különösen — ha a társaság a fogadó államban elfogadott létesítő okiratában jogelődként jelöli meg a származási tagállamban létesített és ott a cégnyilvántartásból törölt társaságot, és a jogelődöt a fogadó állam cégjegyzékébe mint saját jogelődjét kéri bejegyezni?
— közösségen belüli nemzetközi átalakulás esetén a fogadó állam a társaság cégbejegyzési kérelmének elbírálásakor köteles-e figyelembe venni, s ha igen, mennyiben a származási tagállamnak a székhelyáthelyezés tényét a származási tagállam cégnyilvántartásában rögzítő aktusát?
4. Jogosult-e a fogadó tagállam a Közösségen belüli nemzetközi átalakulást végrehajtó társaság fogadó tagállamban benyújtott cégbejegyzési kérelmét a fogadó tagállam társasági jogának a belföldi társaságok átalakulására vonatkozó szabályai szerint elbírálni, megkövetelve a társaságtól mindazon feltételek teljesítését (így pl. vagyonmérleg és vagyonleltár elkészítését), amit a fogadó tagállam társasági joga a belföldi átalakulásokkal szemben megfogalmaz, vagy a fogadó tagállam az EK 43. és 48. cikkei alapján köteles a Közösségen belüli nemzetközi átalakulást a belföldi átalakulástól megkülönböztetni, és ha igen, mennyiben?

2. A Centrale Raad van Beroep (Hollandia) által 2010. szeptember 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-435/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a fizetésképtelenségről szóló irányelvet, különösen annak 4., 5. és 10. cikkét, hogy azzal már általánosságban összeegyeztetetlen az olyan nemzeti szabályozás, amely a munkavállalókat munkáltatójuk fizetésképtelensége esetén a munkabérrre vonatkozó fennálló követeléseik átvállalása iránti jogosultságuk (teljes körű) érvényesítéséhez arra kötelezi, hogy magukat munkakeresőként legkésőbb a munkaviszony felmondásának napját vagy azon napot követő első munkanapon, amelyen a munkaviszonyt a jog szerint fel kellett volna mondani, nyilvántartásba vetessék?

Nemleges válasz esetén:

2. Úgy kell-e értelmezni a fizetésképtelenségről szóló irányelvet, különösen annak 4., 5. és 10. cikkét, hogy azzal összeegyeztetetlen az olyan nemzeti szabályozás, amely e nyilvántartásba vételi

kötelezettséget azon munkavállalókra is kiterjeszti, akik a felmondási idő alatt saját vállalkozásuk vagy foglalkozásuk keretében végeztek tevékenységet?

3. Úgy kell-e értelmezni a fizetésképtelenségről szóló irányelvet, különösen annak 4., 5. és 10. cikkét, hogy azzal összeegyeztethetlen az olyan nemzeti szabályozás, amely, ha e nyilvántartásba vételi kötelezettséget nem (határidőn belül) teljesítik, azt eredményezheti, hogy a fizetésképtelenségi ellátás kifizetése részben elmarad, minek során az intézkedés mértéke és időtartama szempontjából az az időpont is jelentőséghez jut, amikor e kötelezettséget utólagosan teljesítik?

Munkaügyi ügyszak

1. A Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Németország) által 2010. július 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-337/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Vonatkozik-e szolgálati jogviszonyokra is a 2003/88/EK irányelv 7. cikke?
2. Magában foglalja-e a 2003/88/EK irányelv 7. cikkének (1) bekezdése az éves, illetve rendes szabadsághoz való jogot, amennyiben a nemzeti jog az efféle jogot több mint négy hétre biztosítja?
3. Az olyan szolgálatról való távolmaradáshoz való jog is a 2003/88/EK irányelv 7. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e, amelyet a nemzeti jog szerint rendszertelen munkaidő-beosztás alapján az éves, illetve rendes szabadságon felül biztosítanak az ünnepnapok kompenzációjaként?
4. Alapíthatja-e az éves, illetve rendes szabadság megváltásához való jogot egy nyugdíjazott tisztviselő közvetlenül a 2003/88/EK irányelv 7. cikkének (2) bekezdésére, ha betegség miatt nem teljesített szolgálatot, és ezért nem tudta a szabadságát a szolgálatról való távolmaradás formájában igénybe venni?
5. Az ilyen pénzbeli megváltáshoz való joggal szemben lehet-e legalább részben a szabadsághoz való jog nemzeti jogban előírt idő előtti megszűnésére hivatkozni?
6. A 2003/88/EK irányelv 7. cikkének (2) bekezdésén alapuló pénzbeli megváltáshoz való jog hatálya csak a 2003/88/EK rendelet 7. cikkének (1) bekezdése által biztosított négyhetes minimumszabadságra terjed-e ki, vagy ezenfelül a nemzeti jogban előírt többletszabadsághoz való jogra is? E kiterjesztett szabadsághoz való jog magában foglalja-e azt az eset is, amikor a szolgálatról való távolmaradáshoz való jog csak valamely különleges munkaidő-beosztásból következik?

2. A Hof van Cassatie van België (Belgium) által 2010. július 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-384/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Azt az országot kell-e érteni az azon telephely szerinti országban, ahol a munkavállalót a szerződéses kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 1980. június 19-én Rómában aláírásra megnyitott egyezmény 6. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében alkalmazták, amelyben a munkáltatónak a munkavállalót a munkaszerződés alapján alkalmazó telephelye található, vagy azt, amelyben a munkáltatónak a munkavállalót ténylegesen foglalkoztató telephelye található, még ha a munkavállaló a munkáját rendszerint nem is egy és ugyanazon országban végzi?
2. Az első kérdés értelmében vett tényleges foglalkoztatás helyének tekintendő-e az a hely, ahol a munkáját rendszerint nem egy és ugyanazon országban végző munkavállaló jelentkezni köteles, és ahol a tevékenysége elvégzéséhez kapcsolódó útmutatásokat és utasításokat megkapja?
3. Meg kell-e felelnie a munkáltató azon telephelyének, ahol a munkavállalót az első kérdés értelmében véve ténylegesen foglalkoztatják, bizonyos alaki követelményeknek — például önálló jogi személyiséggel kell-e rendelkeznie —, vagy e tekintetben elegendő a tényleges telephely léte?
4. Akkor is a harmadik kérdés értelmében vett telephelynek tekinthető-e a munkáltató társasággal kapcsolatban álló másik társaság telephelye, ha az utasítási jogot e másik társaságra nem ruházták át?

3. A Bundesarbeitsgericht (Németország) által 2010. augusztus 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-415/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozott szöveg) 19. cikkének (1) bekezdését és a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelv 8. cikkének (1) bekezdését, valamint a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 10. cikkének (1) bekezdését, hogy a munkáltató által meghirdetett állásra vonatkozó feltételek teljesítését bemutató munkavállaló számára abban az esetben, ha nem alkalmazták, felvilágosításhoz való jogot kell biztosítani a munkáltatóval szemben arra vonatkozóan, hogy a munkáltató alkalmazott-e másik pályázót, és ha igen, mely feltételek alapján került sor az alkalmazásra?

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Olyan ténynek minősül-e a körülmény, hogy a munkáltató a kért felvilágosítást megtagadja, amelyből a munkavállaló által állított megkülönböztetésre lehet következtetni?

4. A Centrale Raad van Beroep (Hollandia) által 2010. szeptember 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-435/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a fizetéseképtelenségről szóló irányelvet, különösen annak 4., 5. és 10. cikkét, hogy azzal már általánosságban összeegyeztetetlen az olyan nemzeti szabályozás, amely a munkavállalókat munkáltatójuk fizetéseképtelensége esetén a munkabérré vonatkozó fennálló követeléseik átvállalása iránti jogosultságuk (teljes körű) érvényesítéséhez arra kötelezi, hogy magukat munkakeresőként legkésőbb a munkaviszony felmondásának napját vagy azon napot követő első munkanapon, amelyen a munkaviszonyt a jog szerint fel kellett volna mondani, nyilvántartásba vetessék?

Nemleges válasz esetén:

2. Úgy kell-e értelmezni a fizetéseképtelenségről szóló irányelvet, különösen annak 4., 5. és 10. cikkét, hogy azzal összeegyeztetetlen az olyan nemzeti szabályozás, amely e nyilvántartásba vételi kötelezettséget azon munkavállalókra is kiterjeszti, akik a felmondási idő alatt saját vállalkozásuk vagy foglalkozásuk keretében végeztek tevékenységet?

3. Úgy kell-e értelmezni a fizetéseképtelenségről szóló irányelvet, különösen annak 4., 5. és 10. cikkét, hogy azzal összeegyeztetetlen az olyan nemzeti szabályozás, amely, ha e nyilvántartásba vételi kötelezettséget nem (határidőn belül) teljesítik, azt eredményezheti, hogy a fizetéseképtelenségi ellátás kifizetése részben elmarad, minek során az intézkedés mértéke és időtartama szempontjából az az időpont is jelentőséghoz jut, amikor e kötelezettséget utólagosan teljesítik?

Polgári ügyszak

1. A High Court of Justice (Queen's Bench Division) (Egyesült Királyság) által 2010. augusztus 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-412/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek (Róma II. rendelet) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 297. cikkével összefüggésben értelmezett 31. és 32. cikkét, hogy e rendelkezések megkövetelik a nemzeti bíróságtól a Róma II. rendelet, különösen annak 15. cikke c) pontjának alkalmazását olyan esetben, amelyben a károkozó esemény 2007. augusztus 29-én következett be?

2. Befolyásolja-e az első kérdésre adandó választ az alábbi tények valamelyike:
- i. a kártérítés iránti pert 2009. január 8-án indították;
 - ii. a nemzeti bíróság nem határozta meg az alkalmazandó jogot 2009. január 11-e előtt?

2. A High Court of Justice (Chancery Division) (Egyesült Királyság) által 2010. augusztus 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-422/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az SPC-rendelet, és különösen a 3. cikk b) pontja lehetővé teszi-e kiegészítő oltalmi tanúsítvány megadását egy hatóanyag, illetve hatóanyagok kombinációja tekintetében, ha:
- a) valamely hatályos alapszabadalom az SPC-rendelet 3. cikke a) pontjának értelmében oltalmat biztosít a hatóanyag, illetve a hatóanyagok kombinációja tekintetében; és
 - b) az egy hatóanyagot vagy hatóanyagok kombinációját egy vagy több eltérő hatóanyaggal együttesen tartalmazó gyógyszer forgalomba hozatalát a 2001/83/EK irányelv vagy a 2001/82/EK irányelv szerint érvényesen engedélyezték, és ez az engedély a hatóanyag vagy a hatóanyagok kombinációja forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély?

3. A Tribunal Judicial de Vieira do Minho (Portugália) által 2010. szeptember 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-437/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Járművek olyan ütközése esetén, amikor a balesetet illetően, amelynek következtében a (sérült, kártérítést igénylő) egyik járművezető testi károsodást és vagyoni károkat szenvedett, egyik járművezetőt sem terheli vétkesség, ellentétes-e a közösségi joggal, konkrétan a 72/166/EGK irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével, a 84/5/EGK irányelv 2. cikkének (1) bekezdésével és a 90/232/EGK irányelv 1. cikkével — e rendelkezéseknek a Bíróság által eddig adott értelmezése alapján — a veszélyes üzemből eredő felelősség megosztásáról való rendelkezés lehetősége (a Código Civil 506. cikkének (1) és (2) bekezdése), amely közvetlenül visszatükröződik az elszenvedett sérülésekből eredő vagyoni és nem vagyoni károk miatt a sérültenek járó kártérítés összegében, és ezen összeg egyenlő arányban történő csökkentését eredményezi?

4. A Högsta domstolen (Svédország) által 2010. szeptember 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-461/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (adatmegőrzési irányelv), és különösen annak 3., 4., 5. és 11. cikke kizárja-e egy olyan nemzeti rendelkezés alkalmazását, amely a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkén alapul, és amely lehetővé teszi, hogy egy polgári eljárásban egy adott előfizető azonosítása érdekében arra kötelezzék az internetszolgáltatót, hogy a szerzői jog jogosultjának vagy képviselőjének tájékoztatást adjon arról az előfizetőről, akinek a szolgáltató egy adott IP címet biztosított, amely címet állítólag a jogsértés elkövetése során használtak? A kérdés azon a feltevésen alapul, mely szerint a kérelmező egy konkrét szerzői jog megsértése vonatkozó bizonyítékra hivatkozott, és az intézkedés arányos.
2. Érinti-e az első kérdésre adandó választ az a tény, hogy a tagállam nem hajtotta végre az adatmegőrzési irányelvet, annak ellenére, hogy a nemzeti jogba való átültetésre nyitva álló határidő lejárt?

1. A Mora Kommun (Svédország) által 2009. augusztus 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-344/09. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

1. Mora község környezetvédelmi és egészségügyi bizottsága az EK 174. cikk (2) bekezdésével kapcsolatos 1999/519/EK tanácsi ajánlás értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszt elő. A kérdés arra vonatkozik, hogy úgy kell-e értelmezni az ajánlásban meghatározott elektromágneses térre vonatkozó referenciaszinteket, hogy azok az elővigyázatosság elvének alkalmazásához adnak iránymutatást, vagy ez az elv kiegészíti az ajánlást?

2. A Conseil d'État (Franciaország) által 2010. augusztus 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-414/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A hatodik irányelv¹ 17. cikke (2) bekezdésének b) pontja — többek között a csalás veszélyére figyelemmel — lehetővé teszi-e, hogy valamely tagállam a behozatali hozzáadottérték-adó levonásához való jogot alárendelje ezen adó adóalany általi tényleges megfizetésének, amennyiben a behozatali hozzáadottérték-adó alanya és a megfelelő levonás jogosultja, csakúgy mint Franciaországban, ugyanaz a személy?

3. A Najvyšší súd Slovenskej republiky (Szlovák Köztársaság) által 2010. augusztus 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-416/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A közösségi jog (jelesül az EUMSZ 267. cikk) kötelezi-e valamely tagállam legfelsőbb bíróságát, illetve lehetővé teszi-e e bíróság számára, hogy hivatalból előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen az Európai Unió Bírósága elé akkor is, ha az alapeljárásban a következő helyzet áll fenn: az alkotmánybíróság hatályon kívül helyezte a legfelsőbb bíróságnak az elsődlegesen a környezetvédelemre vonatkozó közösségi szabályozás alkalmazásán alapuló ítéletét, arra kötelezve e bíróságot, hogy alkalmazkodjon az alkotmánybíróságnak az igazságszolgáltatási eljárásban részt vevő fél alkotmányos eljárási és anyagi jogai megsértésén alapuló jogi értékeléseihez anélkül, hogy figyelembe vette volna a jogvita közösségi vonatkozásait? Más szóval: amikor az alkotmánybíróság, mint az ügyben utolsó fokon eljáró bíróság nem jut arra a következtetésre, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell az Európai Unió Bírósága elé terjeszteni, és átmenetileg kizárta a megfelelő környezethez és az ennek védelméhez való jog alkalmazását az alapeljárásban.

2. Lehetséges-e az integrált megelőzés alapvető célkitűzésének megvalósítása – amely mindenekelőtt a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló 96/61/EK tanácsi irányelv (8), (9) és (23) preambulumbekzdéséből, 1. és 15. cikkéből, valamint általánosságban a környezetvédelemre vonatkozó közösségi jogból következik — azaz a szennyezés megelőzése és csökkentése a nyilvánosságnak azon cél megvalósításában való részvételével is, hogy a környezet egészének magas szintű védelmét lehessen elérni egy olyan eljárás által, amelyben az érintett nyilvánosság az integrált megelőzésre vonatkozó eljárás megindításának időpontjában nem rendelkezik garantált hozzáféréssel a teljes vonatkozó dokumentációhoz (a 96/61/EK irányelv 15. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikke), különösen egy hulladéklerakó helyére vonatkozó határozathoz, majd ezt követően az elsőfokú eljárásban a hiányzó dokumentumot a kérelmező jogalany azzal a feltétellel csatolja, hogy ezt ne tegyék hozzáférhetővé az eljárás többi résztvevője számára, mivel az üzleti titok által védett anyagról van szó? Más szóval: megalapozottan állítható-e, hogy a létesítmény helyéről szóló határozat (különösen ennek indokolása) lényegileg befolyásolja érvelések, észrevételek vagy egyéb releváns elemek előadását?

¹ A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap- megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv

3. Teljesülnek-e az egyes köz és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 85/337/EGK tanácsi irányelv célkitűzései, különösen a környezetre vonatkozó közösségi jog, és közelebbről a 2. cikkben előírt azon feltétel vonatkozásában, miszerint meghatározott projekteket engedélyezésük előtt környezetvédelmi hatásvizsgálatnak kell alávetni, abban az esetben, ha az eredetileg a környezetvédelmi minisztérium által 1999-ben megfogalmazott vélemény, amely a múltban egy környezeti hatásvizsgálati (KHV) eljárást zárt le, egy egyszerű határozattal több évre meghosszabbításra kerül új KHV eljárás lefolytatása nélkül? Más szóval: megállapítható-e, hogy a 85/337/EGK irányelv értelmében kibocsátott határozat korlátlanul érvényes?

4. A 96/61/EK irányelvben (jelesül preambulumban, valamint 1. és 15a. cikkében) előírt általános feltétel — amelynek alapján a tagállamok a szennyezés megelőzését és csökkentését azzal is biztosítják, hogy az érintett nyilvánosság számára igazságos, méltányos és gyors közigazgatási vagy bírósági eljárás lehetőségét adják meg — a 85/337/EGK irányelv 10a. cikkével és az aarhusi egyezmény 6. cikkével, valamint 9. cikkének (2) és (4) bekezdésével összefüggésben értelmezve magában foglalja-e a hivatkozott nyilvánosság azon lehetőségét is, hogy ideiglenes közigazgatási vagy bírósági intézkedés (például egy integrált határozat végrehajtását felfüggesztő végzés) elfogadását kérjék a nemzeti jognak megfelelően, amely ideiglenesen, tehát az érdemi határozat meghozataláig, lehetővé teszi a tervezett létesítmény megvalósításának felfüggesztését?

5. Lehetséges-e, hogy az a bírósági határozat, amellyel a 96/61/EK irányelvben, a 85/337/EGK irányelvben, illetve az aarhusi egyezmény 9. cikkének (2) és (4) bekezdésében rögzített feltétel kerül megvalósításra — tehát a nyilvánosságnak a méltányos bírósági védelemhez való, e rendelkezésekben rögzített jogának alkalmazása az Európai Unió környezetvédelmi politikájáról szóló EUMSZ 191. cikk (1) és (2) bekezdésének értelmében — jogellenesen megsérti valamely létesítmény üzemeltetőjének a többek között az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikke által biztosított tulajdonhoz való jogát, például azon tény okán, hogy a bírósági eljárás során megsemmisítik a kérelmezőnek az új létesítményre vonatkozó végleges integrált engedélyét?

4. A Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Németország) által 2010. augusztus 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-419/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a 2006/126/EK irányelv 2. cikkének (1) bekezdését és 11. cikke (4) bekezdésének második mondatát, hogy a tagállamnak meg kell tagadnia egy másik tagállam által az új engedély kérelmezésére vonatkozó tilalmi időszakon kívül olyan személy részére kiállított vezetői engedély érvényességének elismerését, akinek a vezetői engedélyt az előbbi állam területén visszavonták, és akinek szokásos tartózkodási helye a vezetői engedély kiállításakor a kiállító tagállam területén volt?

5. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2010. augusztus 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-421/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Az adóalany már akkor a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 21. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „nem belföldön letelepedett adóalany” minősül-e, ha a gazdasági tevékenységének székhelye külföldön van, vagy további feltétel, hogy a lakóhelye ne belföldön legyen?

6. A Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (Belgium) által 2010. augusztus 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-432/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

a) A Közösségi Vámkódex 221. cikkéhez

1. Úgy kell-e értelmezni a Vámkódexnek a 2000. november 16-i 2700/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet [...]1. cikkének (17) bekezdésével módosított, módosítás előtti 221. cikkének (1) bekezdését és 221. cikkének (3) bekezdését (amelyet a 2913/92/EGK tanácsi rendelet [...]állapított meg), hogy valamely okiratot, amelyben a vámot megállapítják, és azt a vámhatóságok az adóssal közlik, csak akkor lehet a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdése és a 221. cikkének (3) bekezdése értelmében vett közlésnek tekinteni, ha a vámhatóság a vámot már azelőtt könyvelésbe vette (azaz, ha a könyvelésbe vagy más, ilyen funkciót ellátó hordozóba bejegyezte), hogy azt a fent említett okirat révén az adóssal közölte?

2. A Vámkódex (2913/92/EGK rendelet) 221. cikke (1) bekezdésének — amely szerint egy vámadósság könyvelésbe vételének meg kell előznie a közlését — abban az értelemben történő megsértése, miszerint megállapítható, hogy a vámadósság közlése (2004. július 2.) a könyvelésbe vétele (2005 második negyedév) előtt történt, ahhoz vezet-e, hogy a hatóság utólagos beszédre vonatkozó joga megszűnik?

3. Úgy kell-e értelmezni a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdését, hogy a vámtartozásnak a feltételezett adós részére történő közlése nem érvényes, ha a vámtartozás előzetes könyvelésbe vételére nincs bizonyíték?

4. A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92 tanácsi rendelet 221. cikkének (1) bekezdése értelmében hatálytalannak vagy nem létezőnek kell-e tekinteni az adósnak küldött, vámtartozásról szóló közlést, ha a közlést megelőzően a vámtartozást nem vették könyvelésbe, aminek következtében a vámhatóságok nem vehetik ki a vámtartozást, kivéve, ha később, a vámtartozás könyvelésbe vételét követően az erre előírt határidőn belül újabb közlést küldenek?

b) A Közösségi Vámkódex 202. cikkéhez

1. Úgy kell-e értelmezni a Vámkódex 202. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy a behozatalivám-köteles árukat pusztán amiatt léptették be jogszabályellenesen a vámterületre, mivel ezen árukat a Vámkódex 43. cikke szerinti gyűjtő árunyilatkozatban téves áruleírás alatt tüntetik fel, jöllehet a Vámkódex 202. cikke (1) bekezdésének második albekezdése kizárólag a Vámkódex 38–41. cikkére és 177. cikkének második francia bekezdésére utal, a Vámkódex 43. cikkére nem, a 2454/93 végrehajtási rendelet 199. cikke szerinti kötelezettség a vámáru-nyilatkozatban szereplő adatok pontosságával kapcsolatban csupán a vámáru-nyilatkozatra utal, a gyűjtő árunyilatkozatra nem,

a személy, akinek a gyűjtő árunyilatkozatot be kell nyújtania, gyakorlatilag és jogilag sem tudja ellenőrizni, hogy a konténerben milyen áruk találhatóak?

2. Amennyiben az első kérdésre adandó válasz igenlő: úgy kell-e értelmezni a Vámkódex 202. cikkének (3) bekezdését, hogy valamely személy (a hajózási ügynök), aki a gyűjtő árunyilatkozatot a megbízója (hajózási vállalat) nevében és költségére benyújtja, egyedül a gyűjtő árunyilatkozatban szereplő téves áruleírás miatt e rendelkezés első francia bekezdése értelmében úgy minősül mint „az a személy, aki az ilyen árut jogellenesen bejuttatta”?

3. Amennyiben a második kérdésre adandó válasz nemleges: úgy kell-e értelmezni a Vámkódex 202. cikkének (3) bekezdését, hogy azzal ellentétes egy olyan nemzeti rendelkezés, mint a vámról és jövedéki adókról szóló általános törvény 24. cikkének 2. §-a, amely alapján valamely személy, aki másik személy javára és annak nevében a gyűjtő árunyilatkozatot benyújtja, automatikusan a vámtartozás adósává válik, anélkül, hogy az érintett személynek lehetősége lenne igazolni, hogy ő nem vett részt az áru vámterületre történő jogellenes bejuttatásában, és nem tudta, vagy nem kellett volna tudnia, hogy az árut jogellenesen juttatják be a vámterületre?

4. Úgy kell-e értelmezni a Vámkódex 5. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabály, mint a vámról és jövedéki adókról szóló általános törvény 24. cikkének 2. §-a, amely megakadályozza a közvetlen képviselőt — azaz olyan személy általi képviselőt, aki a megbízó javára és annak nevében lép fel — alkalmazását, mivel ez a személy a gyűjtő árunyilatkozatban szereplő téves áruleírás esetében automatikusan felelőssé tehető vámtartozásért?

5. Az áru jogellenes bejuttatása okozójának, és így e rendelet 202. cikke (3) bekezdésének első francia bekezdése értelmében vett adósnak kell-e tekinteni azt személyt, aki a gyűjtő árunyilatkozatot elkészítette és aláírta, legyen az közvetlen vagy közvetett képviselője annak a személynek, aki az árut a Közösség vámterületére bejuttatta, amennyiben a gyűjtő árunyilatkozatot a bejuttatott áru téves áruleírás alatti adataival nyújtják be, aminek következtében a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92 rendelet 202. cikkének (1) bekezdése értelmében vámtartozás keletkezik, valamint amennyiben e személy a gyűjtő árunyilatkozat benyújtása érdekében csak azon adatokra támaszkodik, amelyeket neki az árut a Közösségbe bejuttató hajó kapitánya bocsátott a rendelkezésére, illetve, a hajó fedélzetén található és a célkikötőben kirakodandó konténerek rendkívül nagy számára tekintettel ténylegesen nem volt lehetősége arra, hogy a vámhatóságoknál leállított konténer tartalmát olyan szempontból megvizsgálja, hogy az megegyezett-e a rendelkezésére bocsátott azon okiratokkal, amelyek alapján a gyűjtő árunyilatkozatot elkészítette?

6. Az áru a Közösségbe történő jogellenes bejuttatása okozójának, illetve ennek következtében a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92 rendelet 202. cikke (3) bekezdésének első francia bekezdése értelmében vett adósnak kell-e tekinteni a hajó kapitányát és azt a hajózási vállalatot, amelyet képvisel, amennyiben a képviselő a kapitány adatai alapján olyan gyűjtő árunyilatkozatot nyújtott be, amelyben a bejuttatott áru valótlan áruleírás alatt került megadásra, aminek következtében az árunak a Közösség területére történő jogellenes bejuttatása miatt e rendelet 202. cikkének (1) bekezdése értelmében vámtartozás keletkezett?

7. Amennyiben az ötödik és/vagy hatodik kérdésre adott válasz nemleges: az ötödik és/vagy a hatodik kérdésben hivatkozott személyek az adott körülmények között adósnak tekinthetők-e a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92 rendelet 202. cikke (3) bekezdésének második franciabekezdése értelmében?

7. A Finanzgericht Düsseldorf (Németország) által 2010. augusztus 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-423/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

A végzésben részletesen ismertetett elektromos csatlakozók a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletének módosítása érdekében elfogadott, 2004. szeptember 7-i 1810/2004/EK bizottsági rendelet, 2005. október 27-i 1719/2005/EK bizottsági rendelet és 2006. október 17-i 1549/2006/EK bizottsági rendelet szerinti Kombinált Nomenklatúra 8536 69 vámtarifa-alszáma alá tartoznak-e?

8. A Bundesverwaltungsgericht (Németország) által 2010. augusztus 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-424/10. és C-425/10. sz. ügyek)²

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a 2004/38/EK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének első mondatát, hogy az huzamos tartózkodási jogot biztosít egy olyan uniós polgár számára, aki valamely tagállamban több, mint öt éve csak a nemzeti jog szerint tartózkodik jogszerűen, de ebben az időszakban nem felelt meg a 2004/38/EK irányelv 7. cikke (1) bekezdésében foglalt feltételeknek?

2. Hozzá kell-e számítani a 2004/38/EK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében vett jogszerű tartózkodás időtartamához azt az időtartamot is, amely alatt az uniós polgár a származási államának az Európai Unióhoz való csatlakozása előtt a fogadó tagállamban tartózkodott?

² A két ügyben előterjesztett kérdések szó szerint megegyeznek.

9. Az Administratíven sad Sofia-grad (Bulgária) által 2010. szeptember 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-430/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az alapeljárás körülményei között úgy kell-e értelmezni az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 27. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az az alábbi körülmények egyidejű fennállása esetén alkalmazandó abban az esetben, ha valamely tagállam állampolgárának — amiatt, hogy egy harmadik államban kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményt követett el — megtiltják, hogy saját államának területét elhagyja:

- 1.1. az irányelv említett rendelkezéseit a tagállam saját állampolgárai tekintetében kifejezetten nem ültették át;
- 1.2. a bolgár állampolgárok szabad mozgáshoz való jogának korlátozását megalapozó megengedhető célok elfogadása kapcsán a nemzeti jogalkotó által megjelölt indokokat a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre alapították, és
- 1.3. a közigazgatási intézkedéseket az 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 71. cikkével összefüggésben, valamint a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (5) és (20) preambulumbekendését tiszteletben tartva alkalmazzák?

2. Az alapeljárás körülményei között az következik-e az uniós polgárok szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása vonatkozásában előírt korlátozásokból és feltételekből, valamint az ezek végrehajtására az uniós jognak megfelelően hozott intézkedésekből, ezek között a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 71. cikkének a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (5) és (20) preambulumbekendésével összefüggésben értelmezett (1), (2) és (5) bekezdéséből, hogy megengedhető az olyan nemzeti jogi szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a tagállam állampolgárainak egyikével szemben kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetése miatt az „ország elhagyás[át]” korlátozó közigazgatási kényszerintézkedést rendel el, ha ezen állampolgárt valamely harmadik állam bírósága e cselekmény miatt elítélte?

3. Az alapeljárás körülményei között úgy kell-e értelmezni az uniós polgárok szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása vonatkozásában előírt korlátozásokat és feltételeket, valamint az ezek végrehajtására az uniós jognak megfelelően hozott intézkedéseket, ezek között a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 71. cikkének a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (5) és (20) preambulumbekendésével összefüggésben értelmezett (1), (2) és (5) bekezdését, hogy valamely tagállam állampolgárának egy harmadik állam bírósága általi, e tagállam joga szerint kábítószerrel kapcsolatos súlyos szándékos bűncselekménynek minősülő cselekmény miatti elítélésével az általános és a különös megelőzés — ideértve mások egészségének fokozott védelmét — okán az elővigyázatosság elve alapján megállapítást nyert, hogy ezen állampolgár személyes magatartása egy jövőbeli, törvényben pontosan meghatározott, a kiszabott büntetés letöltésének időtartamával összefüggésben nem álló, de a büntetett előéletéhez fűződő hátrányok alóli mentesüléshez szükséges időtartam keretein belüli időszak tekintetében valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére?

10. Az Administrativen sad Sofia-grad (Bulgária) által 2010. szeptember 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-434/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az Európai Unió valamely tagállama területének elhagyására vonatkozó, olyan tilalomnak, amelyet ezen állam valamely állampolgárával, mint az érintett állam joga szerint bejegyzett kereskedelmi társaság ügyvezetőjével szemben e társaság ki nem egyenlített köztartozásai miatt rendeltek el, meg kell-e felelnie az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 27. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott „közrend[védelm]i” oknak az alapeljárás körülményei és az alábbi körülmények egyidejű fennállása esetén:

- 1.1. E tagállam alkotmánya nem teszi lehetővé a természetes személyek szabad mozgáshoz való jogának közrendvédelmi okból történő korlátozását;
- 1.2. a „közrendi” okot, mint az említett tilalom elrendelésének alapját olyan nemzeti törvény írja elő, amelyet az Európai Unió valamely másik jogi aktusának átültetése céljából fogadtak el;
- 1.3. az említett irányelvi rendelkezés értelmében vett „közrendi” ok a „más állampolgárok jogai védelmének” okát is magában foglalja-e, ha a tagállam költségvetési bevételeinek a köztartozások behajtása útján történő biztosítását szolgáló intézkedést hoznak?

2. Az alapeljárás körülményei között az következik-e az uniós polgárok szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása vonatkozásában előírt korlátozásokból és feltételekből, valamint az ezek végrehajtása céljából az uniós jognak megfelelően hozott intézkedésekből, hogy megengedhető az olyan nemzeti jogi szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a tagállam az állampolgárainak egyikével, mint az érintett tagállam joga szerint bejegyzett kereskedelmi társaság ügyvezetőjével szemben az ezen állammal szemben fennálló, ki nem egyenlített — ezen állam joga szerint „jelentős mértékű” tartozásoknak minősülő — köztartozások miatt „az ország elhagyásának tilalma” közigazgatási kényszerintézkedést rendel el, ha e tartozás kiegyenlítésére az egyes lefoglalásokból, vámokból, adókból és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtásról szóló, 2008. május 26-i 2008/55/EK tanácsi irányelv, valamint a 2008/55 irányelv egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2008. november 28-i 1179/2008/EK bizottsági rendelet szerint megengedett a tagállamok közötti együttműködési eljárás alkalmazása?

3. Az alapeljárás körülményei között úgy kell-e értelmezni az arányosság elvét és az uniós polgárok szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása vonatkozásában előírt korlátozásokat és feltételeket, valamint az ezek végrehajtására az uniós jognak megfelelően hozott intézkedéseket, illetve az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 27. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti kritériumokat, hogy azok abban az esetben, ha a valamely tagállam joga szerint bejegyzett kereskedelmi társaságnak — ezen állam joga szerint „jelentős mértékű tartozásnak” minősülő — köztartozása áll fenn, lehetővé teszik, hogy az érintett társaságot ügyvezetőként vezető természetes személynek megtiltsák e tagállam elhagyását az alábbi körülmények egyidejű fennállása esetén:

- 3.1. A „jelentős mértékű” köztartozás valódi, közvetlen és súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére, amely értékelést a jogalkotó „az ország elhagyásának tilalma” konkrét közigazgatási intézkedés bevezetése útján végezte el;
- 3.2. nincs előírva az ügyvezető személyes magatartásával és alapvető jogainak — mint a külföldi utazásokkal járó, más jogviszonyhoz kapcsolódó keresőtevékenység végzéséhez való jogának — korlátozásával összefüggő körülmények értékelése;
- 3.3. az adós társaság kereskedelmi tevékenységét és a köztartozás kiegyenlítésének lehetőségét érintő következményeket a tilalom elrendelését követően nem értékelik;

- 3.4. a tilalmat kötelező jellegű kérelemre rendelik el, ha az tanúsítja, hogy valamely konkrét kereskedelmi társaságnak „jelentős mértékű” köztartozása áll fenn, hogy a tartozás a főkövetelés és a kamatok erejéig nincs biztosítva, és hogy a tilalom elrendelésének címzettjeként megjelölt személy e kereskedelmi társaság ügyvezető szerve;
- 3.5. a tilalom a köztartozás teljes kiegyenlítéséig vagy biztosításáig terjedő időszakra vonatkozóan áll fenn anélkül, hogy a tilalomnak a címzettnek a tilalmat elrendelő hatóság elé terjesztett kérelme alapján való felülvizsgálatára, valamint a tartozás elévülési idejének figyelembevételére lehetőség lenne?

11. A Tribunal administratif de Limoges (Franciaország) által 2010. szeptember 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-443/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az európai uniós jogi rendelkezéseket, nevezetesen az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek a szabad mozgás biztosítására irányuló rendelkezéseit, valamint a 2003/127/EK irányelvvel módosított, a járművek nyilvántartásba vételéhez kapcsolódó okmányokról szóló 1999/37/EK irányelv rendelkezéseit akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétesek valamely tagállam azon jogszabályai, amelyek a gépjárművek nyilvántartásba vétele kapcsán olyan különleges okmányt írnak elő, mint az a nyilvántartásba vételi igazolás, amelyen fel kell tüntetni a „bemutató gépjármű” megjelölést, és amely úgy tekinthető, hogy nem az 1999. április 29-i 1999/37/EK tanácsi irányelv 1. cikke szerinti ideiglenes nyilvántartásba vételre irányul, következésképpen pedig e rendelkezések kizárják, hogy valamely előny biztosítása ilyen okmány benyújtásától függjön?
2. Az előző kérdésre adott nemleges válasz esetén e rendelkezéseket akként kell-e értelmezni, hogy azok magukban foglalják, hogy a gépjármű más tagállamban történő megszerzése esetén mellőzni kell az olyan nemzeti szabályozás alkalmazását, amely a már nyilvántartásba vett tiszta gépjárművek megszerzése után járó támogatás odaítélését azon feltételnek rendeli alá, hogy az e nyilvántartásba vételhez kapcsolódó igazolás tartalmazza a tagállam szabályozása szerinti „bemutató gépjármű” megjelölést, amennyiben a gépjármű eladója maga nem részesülhetett e támogatásban, továbbá
 - vagy a gépjárművet megszerző személy nyújt be a másik tagállamban kiállított és kifejezetten a bemutatás céljára rendelt gépjárművekre vonatkozó nyilvántartásba vételi igazolást,
 - vagy a gépjármű rendelkezik azokkal a tulajdonságokkal, nevezetesen az első forgalomba helyezésének időpontját illetően, amelyeket a nemzeti szabályozás megkövetel ahhoz, hogy azt bemutató gépjárműnek lehessen minősíteni?

12. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2010. szeptember 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-444/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az teljes vagyonnak a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 5. cikkének (8) bekezdése értelmében vett „átruházásáról” van-e szó, ha a vállalkozó a kiskereskedelmi vállalkozása árukészletének és üzleti felszereléseinek tulajdonjogát átruházza az átvevőre, és a tulajdonában álló üzlethelyiséget csak bérbe adja az utóbbi részére?
2. E tekintetben bír-e jelentőséggel, hogy az üzlethelyiséget tartós bérleti szerződés alapján adták használatba, vagy a bérleti szerződést határozatlan időre kötötték, és az mindkét fél által rövid határidővel felmondható?

13. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2010. szeptember 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-454/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet 202. cikke (3) bekezdésének második francia bekezdése értelmében vett adóssá válik-e valamely árunak az Európai

Unió vámterületére történő jogellenes bejuttatásában való „részvétel” miatt az a személy, aki a bejuttatásban való közvetlen közreműködés nélkül közvetítőként jár el az érintett árukra vonatkozó adásvételi szerződés megkötésében, és ennek során felmerül számára, hogy az eladó az árukat vagy azok egy részét esetlegesen a behozatali vám megkerülésével szállítja? Adott esetben elegendő-e az is, ha ezt elképzelhetőnek tartja, vagy csak akkor válik adóssá, ha biztosan számol e cselekmény bekövetkezésével?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett ítéletek

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

1. A Bíróság (első tanács) 2010. szeptember 16-i ítélete (a Dioikitiko Efeteio Thessalonikis (Görögország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Zoi Chatzi kontra Ypourgos Oikonomikon (C-149/10. sz. ügy)

1. Az 1997. december 15-i 97/75/EK tanácsi irányelvvel módosított, az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a szülői szabadságról kötött keretmegállapodásról szóló, 1996. június 3-i 96/34/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, a szülői szabadságról 1995. december 14-én kötött keretmegállapodás 2. szakaszának 1. pontját nem lehet akként értelmezni, hogy egyéni jogot biztosít a gyermek számára a szülői szabadság igénybevételére.

2. Az említett keretmegállapodás 2. szakaszának 1. pontját nem lehet akként értelmezni, hogy az ikrek születése jogot keletkeztet a született gyermekek számával megegyező számú szülői szabadságra. Mindazonáltal — az egyenlő bánásmód elvére figyelemmel — e szakasz arra kötelezi a nemzeti jogalkotót, hogy a szülői szabadság olyan rendszerét vezesse be, amely az érintett tagállamban fennálló helyzettől függően olyan bánásmódot biztosít az ikrek szüleinek, amely kellőképpen figyelembe veszi sajátos igényeiket. A nemzeti bíróságra hárul annak vizsgálata, hogy a nemzeti szabályozás megfelel-e ennek a követelménynek, és az ő feladata, hogy adott esetben az említett nemzeti szabályozást — amennyire lehetséges — az uniós joggal összhangban értelmezze.

A Bíróság (második tanács) 2010. szeptember 30-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Spanyolország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Pedro Manuel Roca Álvarez kontra Sesa Start España ETT SA (C-104/09. sz. ügy)

A férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel és a munkakörülmények terén történő végrehajtásáról szóló, 1976. február 9-i 76/207/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének (1), (3) és (4) bekezdését, valamint 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, olyan nemzeti rendelkezés, amely előírja, hogy az olyan női munkavállalók, akiknek gyermekük van, és munkaviszonyban állnak, e gyermek születését követő kilenc hónapon át — különböző módozatokban — részesülhetnek egy adott munkaszünetben, míg a férfi munkavállalók, akiknek gyermekük van, és ugyanezzel a jogállással rendelkeznek, csak akkor részesülhetnek ugyanebben a munkaszünetben, ha e gyermek anyja szintén munkaviszonyban áll.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

1. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. szeptember 30-i ítélete (VAT and Duties Tribunal, London Tribunal centre — Egyesült-Királyság — előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — EMI Group Ltd kontra The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs (C-581/08. sz. ügy)

1. A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó rendszer: egységes adóalap- megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 5. cikke (6) bekezdésének második mondata szerinti „termékminta” olyan mintapéldánya a terméknek, amely értékesítésének népszerűsítésére irányul, és amely lehetővé teszi a termék tulajdonságainak és minőségének a népszerűsítési ügyletekben rejlőtől eltérő végső fogyasztás nélküli értékelését. E fogalmat nem korlátozhatja nemzeti szabályozás általános jelleggel a kereskedelmi forgalomban nem elérhető formában átadott mintapéldányokra vagy az adóalany által azonos átvevőnek adott több, azonos termékminta közül az elsőre, anélkül hogy e szabályozás figyelembe venné a képviselt termék jellegét és az egyes, e mintapéldányok átadásában álló ügyletek sajátos kereskedelmi hátterét.

2. A 77/388 hatodik irányelv 5. cikke (6) bekezdésének második mondata szerinti „kis értékű ajándékok” fogalmát úgy kell értelmezni, azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely olyan mértékben állapít meg felső pénzbeli határt, mint amelyet az alapügyben szóban forgó jogszabályok előírnak, úgymint 50 GBP az ugyanazon személynek tizenkét hónap alatt adott ajándékok összessége vagy valamely ajándéksorozat része, illetve egymást követő ajándékok vonatkozásában.

3. A 77/388 hatodik irányelv 5. cikke (6) bekezdésének második mondatával ellentétes az olyan vélelmet felállító nemzeti szabályozás, amely szerint az adóalany által különböző, azonos munkaadóval rendelkező személyeknek adott, az e rendelkezés szerinti „kis értékű ajándéknak” minősülő termékek ugyanazon személynek juttatott termékeknek minősülnek.

4. A termékminták átvevőjének adójogi helyzete nem befolyásolja a többi kérdésre adott választ.

2. A Bíróság (negyedik tanács) 2010. szeptember 30-i ítélete (a Fővárosi Bíróság — Magyar Köztársaság előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Uzonyi József kontra Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve (C-133/09. sz. ügy)

A 2006. február 20-i 319/2006/EK tanácsi rendelettel módosított, a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet 143ba. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amilyen az alapeljárásban irányadó, amely a szállítási joggal nem rendelkező, a cukorgyártónak e szállítási joggal rendelkező integrátor útján cukorrépat beszállító mezőgazdasági termelőt kizárja az elkülönített cukortámogatásban való részesülésből, míg e szabályozás elkülönített támogatást nyújt a szállítási joggal rendelkező, a cukorrépat közvetlenül a cukorgyártónak beszállító mezőgazdasági termelőnek, valamint a szállítási joggal nem rendelkező, a cukorrépat valamely termelői csoport tagjaként az ezen, szállítási joggal rendelkező csoport útján a cukorgyártónak beszállító mezőgazdasági termelőnek.

3. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. szeptember 30-i ítélete (Oberster Gerichtshof — Ausztria — előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Stadt Graz kontra Strabag AG és társai (C-314/09. sz. ügy)

Az 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a közbeszerzési jog

ajánlatkérő által történő megsértésén alapuló kártérítésre való jogosultság feltételéül szabja a szóban forgó jogsértés vétkes jellegét, beleértve azt is, ha e szabályozás alkalmazásának alapja az ajánlatkérő vétkességének védelme, valamint az, hogy az ajánlatkérő nem hivatkozhat az egyedi képességekre, és ebből következően az állítólagos jogsértés szubjektív felróhatóságának a hiányára.

4. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. szeptember 30-i ítélete (a Baranya Megyei Bíróság — Magyar Köztársaság — előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Uszodaépítő Kft. kontra APEH Központi Hivatal Hatósági Főosztály (C-392/09. sz. ügy)

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 167., 168. és 178. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami jogszabály visszaható hatályú alkalmazása, amely a fordított adózási eljárás keretében az építési munkákhoz kapcsolódó hozzáadottérték-adó levonásának jogát az említett ügyletekre vonatkozó számlák módosításától és önellenőrzéssel módosított adóbevallás benyújtásától teszi függővé annak ellenére, hogy az érintett adóhatóság mindazon információkkal rendelkezik, amelyek ahhoz szükségesek, hogy megállapítsa, az adóalany a szóban forgó ügyletek címzettjeként hozzáadottérték-adó fizetésére kötelezett, és hogy ellenőrizze a levonható adó összegét.

5. A Bíróság (hetedik tanács) 2010. szeptember 30-i ítélete (a Naczelný Sąd Administracyjny Izba Finansowa Wydział I (Lengyel Köztársaság) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Oasis East sp. z o.o. kontra Minister Finansów (C-395/09. sz. ügy)

Az 1995. április 10-i 95/7/EK tanácsi irányelvvel módosított, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 17. cikkének (6) bekezdését, amelynek rendelkezéseit lényegében átvette a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv, úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé a hatodik irányelv érintett tagállamban való hatálybalépésének időpontjában alkalmazandó olyan nemzeti jogszabály fenntartását, amely általános jelleggel kizárja az olyan szolgáltatásimporthez kapcsolódó előzetesen felszámított HÉA levonásához való jogot, amelynek ellenértékét közvetlenül vagy közvetve olyan személynek fizetik ki, aki vagy amely az e jogszabály szerint „adóparadicsomnak” minősülő területen vagy országban telepedett le.

Egyéb magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

1. 2010. július 8-án benyújtott kereset — Magyar Köztársaság kontra Szlovák Köztársaság (C-364/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Kereseti kérelmek

— A Bíróság állapítsa meg, hogy a Szlovák Köztársaság azzal, hogy az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (a továbbiakban: 2004/38 irányelv) hivatkozva, annak rendelkezéseit azonban be nem tartva 2009. augusztus 21-én megtiltotta Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke belépését a Szlovák Köztársaság területére, megsértette a 2004/38 irányelv és az EK 18. cikk (1) bekezdése alapján fennálló kötelezettségeit;

— a Bíróság az előző pontban foglaltakon túl állapítsa meg, hogy az uniós joggal, így különösen az EUSZ 3. cikk (2) bekezdéssel és az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdéssel ellentétes a Szlovák Köztársaság által a kereset benyújtásáig képviselt azon álláspont, amely a 2004/38 irányelv alapján jogszerűnek tartja a Magyar Köztársaság képviselőjét ellátó személy, így a Magyar Köztársaság elnöke belépésének megtiltását a Szlovák Köztársaság területére és ily módon fenntartja az ilyen jogsértés megismételt előfordulásának lehetőségét;

- a Bíróság állapítsa meg, hogy a Szlovák Köztársaság visszaélészerűen alkalmazta az uniós jogot, amikor a 2004/38 irányelv alapján hatóságai 2009. augusztus 21-én megtagadták Sólyom László köztársasági elnök belépését a Szlovák Köztársaság területére;
- feltéve, de meg nem engedve, hogy amennyiben — az előző pontokban foglalt kérelem alapjául szolgáló magyar álláspont ellenére — a Bíróság állásfoglalása az lenne, hogy a 2004/38 irányelv személyi hatályát konkrét nemzetközi jogi norma korlátozhatja, állapítsa meg az ilyen kivételek körét és hatályát;
- a Bíróság kötelezze a Szlovák Köztársaságot a költségek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek

A Szlovák Köztársaság külügyminisztériuma 2009. augusztus 21-én szóbeli jegyzékben jelezte a Magyar Köztársaság külügyminisztériumának, hogy Sólyom László magyar köztársasági elnök aznapra tervezett látogatása kapcsán a Szlovák Köztársaság illetékes hatóságai a 2004/38 irányelv és az azt átültető nemzeti jogszabályok alapján úgy határoztak, hogy a megtiltják a magyar köztársasági elnök belépését a Szlovák Köztársaság területére.

A Magyar Kormány álláspontja szerint a Szlovák Köztársaság Sólyom László köztársasági elnök belépésnek megtiltásával megsértette az EK 18. cikket és a 2004/38 irányelvet. A Magyar Kormány álláspontja szerint Sólyom László köztársasági elnök személyes magatartása sem általában, sem az adott konkrét látogatáshoz kapcsolódóan nem valósított meg olyan valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt a társadalom valamely alapvető érdekére, ami indokolhatta volna bármilyen korlátozó intézkedés meghozatalát. Feltéve, de meg nem engedve, hogy volt olyan ok, amely a korlátozó intézkedést megalapozta, a Magyar Kormány álláspontja az, hogy a konkrét esetben a köztársasági elnök belépésének megtiltásában megnyilvánuló intézkedés nem felelt meg az arányosság követelményének és túllépte az elérni kívánó célt, amely kevésbé korlátozó, a Szlovák Köztársaság rendelkezésére álló egyéb eszközzel is elérhető lett volna.

A Szlovák Köztársaság a 2004/38 irányelv eljárási szabályait sem tartotta tiszteletben, minthogy a Sólyom László köztársasági elnök belépésének megtiltásáról szóló döntést nem foglalták az irányelvnek megfelelő határozatba és azt nem kézbesítették, a döntésről szóló szóbeli jegyzék a belépés megtiltásáról tartalmazott tájékoztatást, azonban ebben sem szerepel sem részletes indoklás, sem a jogorvoslati hatóság vagy bíróság megjelölése, sem pedig a jogorvoslatra nyitva álló határidő.

A Magyar Kormány szerint a Szlovák Köztársaság részéről fennáll a jogsértés megismétlődésének veszélye, minthogy továbbra is fenntartotta azon álláspontját, hogy Sólyom László köztársasági elnök belépésének megtiltására jogszerűen került sor.

A Magyar Kormány álláspontja szerint a Szlovák Köztársaság hatóságainak jogalkalmazása nem csak önmagában a 2004/38 irányelv megsértését jelentette, de egyúttal az irányelvre történő hivatkozás maga visszaélészerű volt, amennyiben a Szlovák Köztársaság hatóságait nem az irányelvben foglalt indokok vezérelték, hanem kifejezetten politikai célkitűzéseket kívántak az irányelvre történő hivatkozás útján érvényesíteni. A Szlovák Kormány nyilatkozatai alapján megállapítható, hogy Sólyom László köztársasági elnök belépésének megtiltását a Szlovák Kormány részéről nem az uniós jogban, így a 2004/38 irányelvben megfelelő hivatkozási alapként elismert közbiztonsági vagy közrendi okok, hanem lényegében politikai, elsősorban belpolitikai indokok motiválták.

A Magyar Kormány álláspontja szerint téves az eljárás során az Európai Bizottság által megfogalmazott azon álláspont, mely szerint a tagállamok államfőinek hivatalos látogatásaira nem az uniós jog, hanem a nemzetközi jog szabályai alkalmazandóak. A Magyar Kormány álláspontja az, hogy a 2004/38 irányelv feltétlen alkalmazást kíván minden személyi kör és minden típusú látogatás során, így mind hivatalos, mind magánlátogatás tekintetében. A 2004/38 irányelv kógens jelleggel, minden uniós polgárra kiterjedően erősíti meg, hogy az uniós polgár elsődleges jogból eredő közvetlen és egyéni alapjogosultsága a bármely állam területére történő belépés. Ugyancsak kógens jelleggel és taxatív sorolja fel a 2004/38 irányelv azokat az eseteket, amelyekben az uniós polgár mozgásszabadságát korlátozni lehet. Az irányelv a főszabály alól sem az államfők, sem a tagállamok állampolgárainak más köre tekintetében nem tartalmaz olyan kivételt, amely az irányelv rendelkezéseinek hatályát lerontaná. Amennyiben a 2004/38 irányelvet megalkotó Tanács és Európai Parlament függővé kívánta volna tenni a mozgásszabadság gyakorlását a nemzetközi jogi normáktól — ideértve a nemzetközi szokásjogot is — úgy ezt az irányelv elfogadásakor minden bizonnyal megtette volna.

A Magyar Kormány álláspontja szerint sem az írott nemzetközi jogban, sem a nemzetközi szokásjogban nem lehet olyan hatályos nemzetközi jogi norma, amely a jelen ügyben alkalmazható volna. Még ha ilyen nemzetközi jogi norma létezne is, a tagállamok az Unióhoz való csatlakozásuk révén hatáskört ruháztak az Unióra a személyek szabad mozgására vonatkozó szabályok megalkotására vonatkozóan és kötelezettséget vállaltak arra, hogy az Unió jogi aktusait, az uniós jogot tiszteletben tartva gyakorolják e téren fennmaradó hatásköreiket. Amennyiben egy tagállam állampolgárának másik tagállamba történő átlépése tekintetében a nemzetközi jog bármely rendelkezése mégis korlátozhatja a 2004/38 irányelv személyi hatályát, úgy elengedhetetlen, hogy a Bíróság egyértelműen maghatározza e korlátozás körét és terjedelmét figyelemmel arra is, hogy ilyen kivételt, illetve derogációt a 2004/38 irányelv nem tartalmaz.

2. 2010. szeptember 14-én benyújtott kereset — Magyarország kontra Bizottság (T-407/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kereseti kérelmek

— A Törvényszék helyezze hatályon kívül az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és a Kohéziós Alapból származó strukturális támogatásra vonatkozó „Közlekedés” operatív program részét képező „Budapest-Kelenföld Székesfehérvár- Boba vasútvonal átépítése, I. szakasz, 1. ütem” nagyprojektről szóló, 2010. július 8-i bizottsági határozat 1. cikkének 3-4. pontját, illetve II. mellékletét annyiban, amennyiben e rendelkezések úgy állapítják meg azt a maximális összeget, amelyre a társfinanszírozási ráta alkalmazandó, hogy kizárják a támogatható kiadások köréből az általános forgalmi adó kifizetésekkel kapcsolatos kiadásokat;

— kötelezze a Bizottságot az eljárás költségeinek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek

A felperes a konvergencia célkitűzés keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és a Kohéziós Alapból nyújtható strukturális támogatásra vonatkozó „Közlekedés” operatív program részét képező „Budapest-Kelenföld Székesfehérvár- Boba vasútvonal átépítése, I. szakasz, 1. ütem” című nagyprojektről szóló, 2010. július 8-án hozott C(2010) 4593 bizottsági határozatot részlegesen támadja. E határozatban a Bizottság jóváhagyta az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és a Kohéziós Alapból az érintett nagyprojektnek nyújtott pénzügyi hozzájárulást. Továbbá a Bizottság úgy vélte, hogy a Bizottság szerint megtérülő általános forgalmi adó összege nem foglalható bele a maximális összeg kiszámításába, amelyre a szóban forgó nagyprojekt esetében az operatív program prioritási társfinanszírozási rátája alkalmazandó.

A kereset indokolásában a felperes azt állítja, hogy a Bizottság a vonatkozó uniós jogi rendelkezések, így különösen az 1083/2006 rendelet 56. cikke (4) bekezdésének és az 1084/2006/EK rendelet 3. cikkének megsértésével hozta meg a megtámadott határozatot.

A felperes úgy véli, hogy a 1084/2006 rendelet 3. cikkének e) pontja ugyanis egyértelműen rögzíti, hogy nem jogosult a Kohéziós Alapból való hozzájárulás formájában támogatásra a visszaigényelhető hozzáadottérték-adó. A felperes szerint e rendelkezésből egyértelműen következik, hogy a nem visszaigényelhető hozzáadottérték-adó viszont jogosult a támogatásra. Következésképpen, tekintettel arra, hogy a megtámadott határozattal érintett nagyprojekt kedvezményezettje (a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.) a hozzáadottérték-adóra vonatkozó uniós, illetve nemzeti szabályokkal összhangban nem minősül adóalanynak, így nem igényelheti vissza a rá áthárított előzetesen felszámított adót, a megtámadott határozatban a Bizottság nem zárhatta volna ki a támogatásból az ezen adóval kapcsolatos kiadásokat.

Továbbá, a felperes kifogásolja, hogy, tekintettel arra, hogy a Bizottság olyan kiadást is el nem számolhatónak tekintett, melyet az 1084/2006/EK rendelet az el nem számolható költségek között nem tartalmaz, míg a vonatkozó nemzeti szabályozás kifejezetten elszámolható költségként nevesít, a Bizottság a megtámadott határozattal elvonta a tagállamnak az 1083/2006/EK rendelet 56. cikkének (4) bekezdése értelmében fennálló jogkörét.

A felperes azt is előadja, hogy a Bizottság azon állítása, mely szerint a kedvezményezettre áthárított általános forgalmi adó „visszaigényelhető” lesz a kedvezményezett által megépített infrastruktúra üzemeltetői által szedett díjban felszámított általános forgalmi adó révén, az 1084/2006 rendelet 3.

cikkének e) pontjában szereplő „visszaigényelhető hozzáadottérték-adó” fogalmának olyan kiterjesztő értelmezését jelenti, amelyet a rendelkezés szövege nem támaszt alá, továbbá az ellentmond az uniós hozzáadottérték-adó szabályozásnak is. A felperes szerint az építtetést végző kedvezményezett és a megépített infrastruktúra üzemeltetését végző szervezetek egymástól függetlenek, egymással csak a vonatkozó jogszabályi rendelkezések folytán, áttételesen — tehát nem gazdasági jellegű ügylet révén — állnak kapcsolatban. Erre vonatkozóan a felperes arra hivatkozik, hogy a kedvezményezett a rá áthárított előzetesen felszámított hozzáadottérték-adót ténylegesen és végérvényesen viselni kénytelen. Végül a felperes azt állítja, hogy sem az 1083/2006 rendelet, sem az 1084/2006 rendelet nem alapoz meg olyan értelmezést, amely szerint a Bizottság a támogatható költségek, ezen belül a támogatható hozzáadottérték-adó elbírálása során arra alapozhatná döntését, hogy a tagállam választhatott volna más szabályozási megoldást a projektek lebonyolítására és az infrastruktúra üzemeltetésére vonatkozóan. Erre vonatkozóan a felperes arra hivatkozik, hogy a tagállami infrastruktúra igazgatásának, illetve a kapcsolódó közszolgáltatásoknak a megszervezése alapvetően tagállami hatáskör. Továbbá, a felperes úgy véli, hogy amennyiben az uniós jogszabályokban előírt feltételek teljesülnek, úgy a Bizottságnak a tagállam által választott megoldást el kell fogadnia, mégpedig azon következményekkel együtt, amelyek a kedvezményezett hozzáadottérték-adó szerinti adóalanyiságából vagy annak hiányából adódnak a támogatható kiadások megítélésére vonatkozóan.

3. 2010. szeptember 28-án benyújtott kereset — Fuchshuber Agrarhandel kontra Bizottság (T-451/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Kereseti kérelmek

- A Törvényszék tartson tárgyalást;
- a Törvényszék kötelezze az Európai Bizottságot, hogy a felperesnek fizessen meg 14 napon belül 2 623 282,31 euró összeget 1 641 372,50 euró 2007. szeptember 24- étől számított 6 %-os éves kamatával, valamint 981 909,81 euró 2007. október 16-tól számított 6 %-os éves kamatával együtt;
- a Törvényszék állapítsa meg, hogy az Európai Bizottság köteles a felperesnek megtéríteni bármely más kárt, amely a 2007. szeptember 3-án odaítélt KUK459 tételszámmal és a 2007. szeptember 17-én odaítélt KUK465 tételszámmal összefüggésben keletkezett;
- a Törvényszék állapítsa meg, hogy az Európai Bizottság köteles 14 napon belül a felperesi képviselő számára megtéríteni a felperesnél felmerült eljárási költségeket.

Jogalapok és fontosabb érvek

A felperes kárának megtérítését kéri, amely abból ered, hogy a 2007-ben a magyar intervenció hivatal készleteiből két pályázati felhívás keretében vásárolt kukoricából bizonyos mennyiség a megfelelő raktárakban nem állt rendelkezésre.

Keresete alátámasztására a felperes többek között úgy érvel, hogy a Bizottság nem gyakorolta ellenőrzési jogkörét a magyar kifizető ügynökség felett, és nem követelte meg a magyar kifizető ügynökségtől, hogy teljesítse kötelezettségeit. A felperes kifejti továbbá, hogy nem keletkezett volna kára, ha a Bizottság jogilag és ténylegesen is szigorúbb és pontosabb követelményeket és ellenőrzési rendszereket határozott volna meg a raktárüzemeltetők alkalmassága és megbízhatósága, a raktárak alkalmassága, valamint az intervenció árú készletkimutatása, azonosítása és raktározása tekintetében.

A Legfelsőbb Bíróság uniós jogi tárgyú ítéletei

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.II.21.380/2010/6.

I. A szülői felelősség tárgyában egy másik uniós tagállamban hozott határozat elismerése és végrehajthatóságának megállapítása nem tagadható meg amiatt, hogy magyar bíróságnak a jogellenes gyermekelvitel tárgyában hozott jogerős végzése alapján már végrehajtás van folyamatban. II. A külföldi határozat elismerését a Brüsszel II. A. Rendelet alapján kizáró okokat azonban - ha a kötelezett ilyen okra hivatkozik - a magyar bíróságnak vizsgálnia kell.

Pfv.IV.21.568/2010/5.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott a Tanács 2000/43/EK számú, ún. Faji Irányelve rendelkezéseinek közvetlen alkalmazása nélkül, a hatályos Ptk. és eljárási jogszabályok alkalmazásával bírálta el a keresetet. A perben nem merült fel a közösségi jogszabály Európai Bíróság általi értelmezésének szükségessége. A Legfelsőbb Bíróság számára nem kétséges, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdése alapján a szegregáció felszámolása érdekében a bíróságnak - az Irányelv felperes által hivatkozott 15. cikkében is megkívánt - hatékony, elrettentő és arányos jogorvoslatot kell biztosítania. Ennek feltétele azonban a személyiségi jogi perben érvényesíthető, reális, teljesíthető és végrehajtható marasztalási kereset előterjesztése. Ennek hiányában a Legfelsőbb Bíróság a felperes követelését nem teljesíthette. Mindebből ugyanakkor az is következik, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének elrendelése szükségtelen volt, így azt a Legfelsőbb Bíróság mellőzte.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.III.37.194/2010/4.

A törvényes feltételek teljesítése esetén tartózkodási kártya a tartózkodási jogot deklaratív hatállyal tanúsítja, ami a 2004/38/EK irányelv szabályaiból, logikájából, de az ezzel harmonizált Szmtv. konkrét szabályaiból /Szmtv. 14. §, 15. §, 22. §/ is kitűnik. Az Szmtv. személyi hatálya szélesebb, mint a 2004/38/EK irányelvé, melyből viszont nem következik az, hogy a 2004/38/EK irányelv szűkebb személyi körre érvényes szabályozási logikája ne érvényesülne az Szmtv. szélesebb személyi kört érintő szabályozásában. A tartózkodási jog ex lege fennállása – a feltételek teljesítése esetén - egyértelműen következik abból, hogy az eljáró hatóság - a feltételek fennállásának hiánya - esetén a tartózkodási jog megszűnésének megállapításáról kell, hogy rendelkezzen /Szmtv. 15. §/, és az Szmtv. 22. §-a is egyértelműen rögzíti, hogy a tartózkodási kártya a tartózkodási jogot nem keletkezteti, hanem tanúsítja. Bár a családi életközösség hat hónapon belüli megszűnését kell az Szmtv. 14. § /2/ bekezdése alapján a hatóságnak vizsgálnia, ez nem jelenti azt, hogy a házasság megkötésétől számított 6 hónapon belül kell erről döntést hozni.

Kfv. III. 37.256/2010/4

A 2004/38/EK irányelv 3. cikkének /2/ bekezdés b/ pontja mindössze általános rendelkezéseket tartalmaz, melyhez képest a részletes rendelkezések között a 10. cikk /2/ bekezdés b/ és c/ pontja egyértelműen a tagállamok köteletségévé teszi, hogy a családi vagy regisztrált élettársi kapcsolat fennállását tanúsító dokumentum bemutatását írják elő, továbbá az uniós polgárnak a bejelentkezéssel szülő igazolást, vagy bejelentkezési rendszer hiányában annak az uniós polgárnak a fogadó tagállamban való tartózkodásának bármely más bizonyítékát, akit kísérek vagy akihez csatlakoztak, tartózkodási kártya kiállítását kérő

személytől kérjék be. Az Irányelv 10. cikk /2/ bekezdésének f/ pontja azt is rögzíti, hogy a 3. cikk /2/ bekezdés b/ pontjába tartozó esetekben az uniós polgárral folytatott tartós kapcsolat fennállásának bizonyítékát is csatolni kell.

Kfv.IV. 37.258/2010/4.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a hatóság helyesen értelmezte az Szmtv. szabályozását a 2004/38/EK irányelv /6/ preambulum-bekezdésével összhangban; az Szmtv. 8. § /1/ bekezdés a/ pontja ugyanis mérlegelési jogkört biztosít a hatóság számára a családtagként történő tartózkodás engedélyezésére az ott meghatározott feltételek valamelyikének teljesülése esetén, azonban az eltartás pusztán vállalkásán túl indokolt volt azt is vizsgálni, hogy a felperes és eltartója között fennáll-e olyan pénzügyi vagy fizikai függés, amely a harmadik országbeli állampolgár családtaggá minősítését, vagy a felperesnek az Szmtv. hatálya alá történő bevonását indokolná.

Kfv. IV. 37.277/2010/8.

A 37/2004. /IV. 26./ ESZCSM rendelet az Európai Parlament és Tanács módosított, az étrend-kiegészítőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2002/46/EK irányelv belső jogi átültetése. A jogszabály *lex specialis*ként alkalmazandó, mind élelmiszerbiztonsági anyagi, mind eljárásjogi rendelkezései tekintetében. A 37/2004. /IV. 26./ ESZCSM rendelet taxatív felsorolással nem csak azt határozza meg, hogy kizárólag mely vitaminok és ásványi anyagok, vegyületek használhatók fel a gyártók által az étrend-kiegészítők elkészítéséhez, hanem azt is, hogy ha egyébként a 37/2004. /IV. 26./ ESZCSM rendelet előírásainak formailag megfelel, akkor összetétellel, megjelenéssel kapcsolatos indokra hivatkozással nem tiltható vagy korlátozható a forgalmazás. A jogszabály egyértelmű abban, hogy ha a termék a 37/2004. /IV. 26./ ESZCSM rendelet előírásainak formailag meg is felel, kizárólag akkor lehet a forgalmazást korlátozni, ha ezzel együtt is közegészségügyi veszélyeztetés gyanúja áll fenn, és akkor milyen eljárás keretében kell a bizonyítást elvégezni, hogy megállapítást nyerjen a veszélyeztetés. Megfelelő hatósági eljárás esetén tehát a veszélyeztetés gyanújakor a hatóság lefolytatja a szükséges – laboratóriumi – vizsgálatot, és ezzel bizonyítja a veszélyeztetés fennálltát.

Kfv.VI.39.095/2010/6.

Az 95/1959. EK irányelv 7. cikk /2/ bekezdése második albekezdése és a Jöt. 96.§ /4/ bekezdése alapján csak az a termék nem tekinthető dohánygyártmánynak, amely termékben nincs dohány és kizárólagosan gyógyászati célra használják. A perbeli esetben a termék ugyan nem tartalmazott dohányt, azonban a kizárólagos gyógyászati célra történő használata nem volt igazolt az alperesi megkeresésre az OGYI által adott válasz értelmében.

1. Lánchíd Hitel és Faktor Zrt. Magyarország elleni ügye (40.381/05. sz. ügy)³

A panaszos 2001 októberében és 2002 júliusában kelt visszterhes engedményezés révén - közvetítőkön keresztül - az adóhatóságtól megszerezte a V. Rt. és az M. Rt. tartozásait. A tartozások többnyire meg nem fizetett munkáltatói adókból és a társadalombiztosítási járulékokból álltak, és 1998 előtti időszakból származtak. Mivel az adósok fizetéseképtelenné váltak, a panaszos keresetet indított az állami tulajdonú Magyar Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. (ÁPV Rt.) ellen a Fővárosi Bíróság előtt annak érdekében, hogy megjelölt követelések behajtása érdekében. Támaszkodva szakasza A 1988-as (rég) Gt. 328.§-ára hivatkozva, úgy érvelt, hogy az ÁPV Rt. - a két adós társaság többségi tulajdonosa – mögöttesen felelős a kifizetetlen tartozásokért.

A megyei bíróság 2003. szeptember 25-én a keresetnek részben helyt adva az alperest 47.300.000,-forint megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és kötelezte 9.600.000,-forint perköltség megfizetésére. A marasztalási összeg megegyezett a V. Rt. tartozásaival, kivéve a munkáltatói adókat és a társadalombiztosítási járulékokat. A panaszos fellebbezésében kérte kötelezni az alperest további 22.482.500,-forint és kamatai megfizetésére a V. Rt. fennmaradó tartozásai, valamint 177.975.985,-forint és kamatai megfizetésére az M. Rt. tartozásai miatt. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú határozatot 2004. július 9-én helyben hagyta, és kötelezte a panaszost 3.000.000,-forint perköltség megfizetésére. A panaszos a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Legfelsőbb Bírósághoz az M. Rt. által fizetendő társadalombiztosítási járulékok tekintetében. Előadta, hogy azok összege összesen körülbelül 160 millió forint (beleértve a 84.515.225,-forintos tőkeösszeget is), és hogy hajlandó további bizonyításra a megismételt eljárásban. A Legfelsőbb Bíróság 2005. április 5-én a jogerős határozatot hatályában fenntartotta, és a panaszost 3.000.000,-forint perköltség megfizetésére kötelezte. Az ÁPV Rt. mögöttes felelősségét az adott körülmények között megállapíthatónak tartotta, azonban – a 2/2004. PJE határozatra tekintettel – úgy ítélte, hogy az 1990-es (rég) Art. 3. §-ának (3) bekezdése és 25. §-ának (2) bekezdése értelmében a vitatott társadalombiztosítási járulékok panaszos általi érvényesítéséhez az adóhatóságnak egy mögöttes felelősséget megállapító határozatára lett volna szükség. E határozat hiányában a panaszos nem érvényesítheti a járulékköveteléseket, hiszen az engedményezés semmilyen közjogi hatáskört nem származtatott át.

A Bíróság előrebocsátotta, hogy a panaszos nem vitatta a Legfelsőbb Bíróság előtt az alsóbb fokú bíróságok döntéseit az V. Rt. adósságai tekintetében. A felülvizsgálati kérelem kizárólag az M. Rt. társadalombiztosítási járulékok tartozásait érintette, és a Legfelsőbb Bíróság is e tekintetben hozott érdemi határozatot, ezért a további követelések tekintetében – a hazai jogorvoslat kimerítésének hiányában – a panasz elfogadhatatlan.

A panaszos - az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkére és az Egyezmény 14. cikkére hivatkozással - azt sérelmezte, hogy a régi Art. bírósági értelmezése, amely szerint APEH határozat híján az ÁPV Rt. szemben nem volt érvényesíthető a követelés, a piaci viszonyokba való megengedhetetlen állami beavatkozásnak minősül, amelynek eredményeként a piacon

³ Az ítéletet a Bíróság 2010. november 2-án hozta meg.

visszterhesen megszerzett követeléseai értéktelenné váltak; ez a tulajdontól való önkényes megfosztásnak minősül.

A Kormányzat szerint a panaszos tulajdonhoz fűződő jogát nem korlátozták Egyetértettek a Legfelsőbb Bíróság 2005. április 5-ei ítéletével, amely megállapította az ÁPV Rt. mögöttes felelősségét, de csak az adóhatóság határozatával lehetett volna a kifizetetlen járulékok megfizetésére kötelezni az alperest. Ilyen határozatot azonban az adóhatóság nem hozott, és a panaszos soha nem is kérte erre. Így a panaszos nem tett meg mindent annak érdekében, hogy szerzett tulajdonát megvédje. Megjegyezte továbbá, hogy a polgári jogban az engedményező az engedménnyessel szemben nem szavatol azért, hogy az adós teljesíti kötelességét, ha a követelés kifejezetten bizonytalanként engedményezték. Az adott esetben, az adóhatóság mint eredeti engedményező nem garantálta a követelések végrehajthatóságát, ez volt annak az oka, amiért névérték töredékéért adták ezeket el. A követelések megszerzésekor a jogi szakértők által segített panaszosnak ismernie kell a vonatkozó törvényeket - amelyek szerint az ÁPV Rt. ilyen jellegű közterhekért csak külön közigazgatási határozat alapján volt mögöttesen felelőssé tehető - és az ebből eredő kockázatot.

A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke csak egy személy meglévő tulajdonát védi, de nem garantálja a javak megszerzéséhez való jogot. Következésképpen annak, aki a Jegyzőkönyv 1. cikke alapján joga megsértése kifogásolja, először be kell mutatnia, hogy ez a jog létezik, a "követelés" ugyanis csak akkor tartozik az említett cikk hatálya alá, ha érvényesíthetősége megfelelően megállapítható. A követelések engedményezése elvben minősíthető ilyen "javak" megszerzésének. Így a Bíróságnak vizsgálnia kellett, hogy a jelen ügyben az engedményezés eredményezte-e „javak” megszerzését a panaszos által a Jegyzőkönyv 1. cikke értelmében.

Ezzel kapcsolatban a Bíróság megállapította, hogy sem az alperes, sem pedig a hazai bíróságok nem vonták kétségbe a szóban forgó engedményezés érvényességét az eljárás egyetlen szakaszában sem. Sőt, a panaszos követeléseinek egy jelentős részét, amely eredetileg magánvállalkozásokat megillető követelésekből adódott, a bíróságok megítélték a javára, tekintettel az ÁPV Rt.-nek 1988. évi (rég) Gt 328.§-a alapján megállapított mögöttes felelősségére, amely egy vállalatcsoporton belüli felelősség fogalmát tükrözi. A fennmaradó konkrét és számszerűsített követelések, amelyeket eredetileg az engedményező adóhatóság ruházott át ellenérték fejében, különböző közvetítők között korlátlan piaci ügyletek tárgya volt, és ezeket szerezte meg a panaszos a végrehajthatóság bármiféle első látásra felismerhető korlátozása nélkül. A Bíróság számára, az a puszta tény, hogy a bíróság 2/2004. PJE határozat fényében értelmezte a törvényt olyan módon, amely esetlegesen megakadályozta a panaszos számára a követelés végrehajtását - és amelyet később minősített a jogalkotó szándékaival ellentétesnek minősített - nem vonja ki az igényeket 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének hatálya alól. Ezért meggyőződött arról, hogy az M. Rt.-t terhelő társadalombiztosítási járulék engedményezéséből fakadó követelés e rendelkezés alkalmazása során a „javak” fogalmi körébe vonható.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy saját állandó ítélkezési gyakorlata szerint a 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke három különböző szabályból áll. „Az első szabály szerint, amelyet az első bekezdés az első mondata állít fel, általános jellegű, és a tulajdon békés birtoklásának elvét mondja ki; a második szabály, amelyet az első bekezdés második mondata tartalmaz, javaktól való megfosztást fedi le, és bizonyos feltételeknek veti alá annak lehetőségét; a harmadik szabály, amelyet a második bekezdés állapít meg, elismeri, hogy a Résztes Államok jogosultak, többek között, a közérdekekkel ellenőrizni összhangban a tulajdon használatát ... A három szabály azonban nem "különálló" abban az értelemben, hogy nem állnak kapcsolatban egymással. A második és a harmadik szabály a javak békés birtoklásához való jog

korlátozásának különös eseteivel foglalkozik, és ezért az első szabályban kimondott általános elv fényében kell azokat értelmezni."

A Bíróság szerint a hazai bíróságok döntéseit olyannak lehet tekinteni, mint amely megghiúsították a panaszos egy visszterhesen szerzett átruházásból eredő jogszerű haszonelvárását. Függetlenül attól, hogy ez a panaszos javainak békés birtoklásba való beavatkozás-e az 1. cikk első mondatának értelmében, vagy a tulajdontól való megfosztás az említett rendelkezés második mondata értelmében, az adott esetben ugyanazokat az elveket kell alkalmazni, és meg kell követelni, hogy az intézkedés igazolt legyen e cikknek - a Bíróság kialakult esetjoga szerint értelmezett - követelményeinek megfelelően.

A Bíróság észlelte azt is, hogy a felek eltérően értelmezték az 1990. évi (rég) Art. vonatkozó rendelkezéseit. E körben emlékeztetett arra, hogy nemzeti jognak való megfelelés vizsgálata tekintetében korlátozott, és hogy nem feladata, hogy átvegye a hazai bíróságok helyét. Elsősorban a nemzeti hatóságok, különösen a bíróságok, feladata, hogy a hazai jogszabályok értelmezésének problémáit megoldják. Éppen ezért bármilyen kétség merülhet is fel az 1990. évi (rég) Art. rendelkezéseinek hatósági értelmezése kapcsán, a Bíróság elismeri, hogy a tényállás időpontjában, az adóhatóság döntése vitathatatlanul a vitatott követelés végrehajthatósága jogszerű feltételének tekinthető. Ennek kapcsán a Bíróság megjegyezte, hogy a Kormányzat szerint a panaszos nem használta ki az összes lehetőséget megszerzett tulajdona védelmében, minthogy nem kérte az adóhatóságtól ilyen határozat meghozatalát; a Kormányzat azonban nem bizonyította, hogy ezt a lehetőséget a jog az adott körülmények között biztosította, illetve nem terjesztette elő a vonatkozó joggyakorlatot. A Bíróságot tehát nem győzte meg ez az állítás.

Továbbá, a Bíróság bevett ítélkezési gyakorlatával összhangban, a beavatkozásnak meg kell teremtenie az "igazságos egyensúlyt" a közösség általános érdeke és az az egyén alapvető jogaiból fakadó követelmények között. Eme egyensúly elérésének szándékát tükrözi az 1. cikk egészének szerkezete, beleértve a második bekezdést is. Kell tehát egy okszerű arányossági kapcsolat az alkalmazott eszközök és a kitűzött célok között. Továbbá, mint a társadalmi, pénzügyi vagy gazdasági politika más területein, a nemzeti hatóságok bizonyos mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a tulajdont és a szerződéses kapcsolatokat szabályozó törvények elfogadása tekintetében. Ez a mérlegelési jogkör azonban kéz a kézben jár az európai felügyelettel. Meg kellett tehát vizsgálni, hogy a Kormányzat a számára biztosított mérlegelési jogkört túllépte-e, vagyis vajon egy közigazgatási határozat megkövetelése a panaszosra engedményezett követelésnek a mögöttesen felelős személyekkel szemben végrehajthatóvá válásához szemben nem sértette-e az arányosság elvét.

A Bíróság úgy ítélte: azáltal, hogy a fennálló követeléseket magánvállalkozásokra engedményezte ellenérték fejében, az adóhatóság egy adósvételi szerződés közönséges szereplőjeként lépett fel, és ezzel a magánjog területére lépett át. A vitatott társadalombiztosítási járulékok ez után különböző polgári jogi ügyletek tárgya lett különböző közvetítők között. Ezekért a követelésekért az állami tulajdonban lévő ÁPV Rt. által viselt mögöttes felelősség rendes körülmények között biztosította volna azok megtérülését - mint ahogy az az eredetileg magánszervezetekkel szembeni követelések esetén meg is történt. A panaszos tehát alappal számíthatott arra, hogy a társadalombiztosítási tartozásokból származó követeléseit is be tudja hajtani. A hazai bíróságok azonban olyan jogértelmezést választottak, amely hatékonyan akadályozta a panaszos kintlevőségeinek behajtását, függővé téve azt egy, az adóhatóság által a rá ruházott hatósági jogkörben meghozott határozat kiadásától. A Bíróság szerint ez a megközelítés panaszos követeléseit teljesen értéktelenné tette - ami meghaladja az ilyen típusú ügyletekben rejlő kockázatokat akkor is, ha a követeléseket névértékük töredékéért szerezte meg.

A Bíróság álláspontja szerint, a Legfelsőbb Bíróság jogértelmezése hatékonyan akadályozta egy állami tulajdonban lévő társasággal szemben egy közigazgatási hatóság által kötött adásvételből fakadó felelősség érvényesítését. Összességében a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy nem teremtettek "igazságos egyensúlyt" a közösség általános érdekeiből – nevezetesen az államháztartás érdekeiből – fakadó igények és az egyén alapvető jogaiból eredő követelmények között, ennek megfelelően megsértették 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkét.

A Bíróság a panaszos számára 310.000,-Euró vagyoni kártérítést ítélt meg.

2. Deés György Magyarország elleni ügye (2345/06. sz. ügy)⁴

A panaszos állítása szerint annak érdekében, hogy elkerüljék az 1997. elején az Alsónémedit elkerülő privatizált autópályán bevezetett díjat, sok teherautó az alternatív útvonalat választott, beleértve azt az utcát (az országút egy részét), ahol a panaszos élt.

A panaszos 1999. február 23-án kártérítési pert indított a Pest Megyei Állami Közútkezelő Kht. ellen. Azt állította, hogy az utcában megnövekedett teherforgalom miatt a háza falai megrepedtek. Végül, a panaszos követeléseit 2005. november 15. jogerősen elutasították. A hazai bíróságok megállapították különösen, hogy bár a – 2003. májusában két alkalommal szakértő által mért – zaj 15 illetve 12%-kal meghaladta a jogszabályban előírt 60 dB (A) határértéket, a forgalom okozta rezgés vagy zaj nem volt elég jelentős ahhoz, hogy a panaszos házában kárt okozzon.

A hatóságok 1998-tól erőfeszítéseket tett a környék forgalmának lassítása és átszervezése érdekében: nevezetesen, három elkerülő utat építettek, 40 km/órás éjszakai sebességkorlátozás vezettek be, és két közeli csomópontot közlekedési lámpával láttak el. 2001-ben a 6 tonnánál nehezebb járművek behajtását tiltó és a forgalmat visszaterelő közlekedési táblákat helyeztek fel.

A panaszos az Egyezmény 8. cikkére (magánlakás tiszteletben tartásához való jog) hivatkozva azt sérelmezte, hogy az utcában áthaladó nehézjármű-forgalom által okozott zaj, környezetszennyezés és a bűz miatt háza szinte lakhatatlanná vált, továbbá – az Egyezmény 6. cikkére hivatkozással – azt, hogy az általa indított bírósági eljárás hossza eltűzött volt.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az Egyezmény nemcsak az otthon tényleges fizikai területéhez fűződő egyéni jogot védi (pl.: olyan jogsértések ellen, mint a jogosulatlan belépés), hanem – ésszerű határokon belül – annak e területnek olyan beavatkozásokról mentes zavartalan használatát is, mint a zaj, a szennyezőanyag-kibocsátás vagy a szagok.

Az adott esetben a hatóságoknak az infrastrukturális kérdések (beleértve olyan intézkedéseket, amelyek jelentős időt és erőforrást igényelnek) kezelésével valamint a közlekedők és a lakosok érdekei közötti egyensúly megteremtésével kapcsolatos feladatának bonyolultságát elismervén, a Bíróság úgy ítélte, hogy a forgalom korlátozására és átszervezésére tett intézkedések rendre elégtelennek bizonyultak, ami a panaszost hosszabb időn keresztül (legalább is 2003 májusáig, amikor a szakértő értékelte a zajszintet, és megállapította, hogy az meghaladja a jogszabályban előírt határértéket) túlzott zajhatásnak tette ki. Az érintett időszakban tehát közvetlen és súlyos zavaró hatás érte azt az utcát, ahol a panaszos élt, megakadályozva őt otthonának és magánéletének élvezetében, egy olyan jog gyakorlásában, amelyet az állam köteles biztosítani, ezért az Egyezmény 8. cikkének sérelme megállapítható.

A Bíróság azt is megállapította, hogy az eljárás hossza (két bírósági szinten hat év és kilenc hónap) eltűzött volt, ami megsértette az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdését. A fenti

⁴ Az ítéletet a Bíróság 2010. november 9-én hozta.

jogsértésekre tekintettel a Bíróság a panaszos részére 6.000,-Euro nem vagyoni kártérítést ítélt meg.

3. Goldmann György és Szénászkó Júlia Magyarország elleni ügye (17.604/05. sz. ügy)⁵

A panaszos régész-házaspár ellen 1994. augusztus 26-án, büntetőeljárás indítottak. 1995. július 5-én vádirat készítettek és a panaszosokat több rendbeli, a körülményektől függően három év szabadságvesztéssel is büntethető sikkasztás minősített esetével vádolták. Az állított bűncselekmény a panaszosok által elrejtett leletek elidegenítésével függött össze.

Egy áttételt követően, a Békéscsabai Városi Bíróság 1998. május 21-én a panaszosok bűnösségét megállapította, és őket egy év szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását két évre felfüggesztette. A Békés Megyei Bíróság 1999. január 7-én az elsőfokú ítéletet helyben hagyta. A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati tanácsa 2000. március 7-én a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A bíróság ítéletét okirati bizonyítékokra, szakértői véleményekre, valamint a tanúk és a felek vallomásaira alapította; enyhítő körülményként vette figyelembe a bűncselekmények elkövetésétől eltelt időt. A panaszosok 2001. január 7-én, a kétéves felfüggesztés időtartama elteltét követően mentesültek a büntetett előlélethez fűződő jogkövetkezmények alól.

A panaszosok 2001. szeptember 5-én perújítási kérelmet terjesztettek elő. A Békés Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a perújítást 2002. július 9-én elrendelte. Az ügy áttételét követően a Gyulai Városi Bíróság két tárgyalást tartott és a panaszosok perújítási kérelmét 2004. szeptember 15-én elutasította. A bíróság ítéletét okirati bizonyítékokra, számos újonnan kirendelt szakértő véleményére, valamint a tanúk és a terhelték vallomásaira alapította. A bizonyítás-felvétel fő kérdése az volt, hogy a panaszosok által elsikkasztott tárgyak – vagyis a régészeti leletek – bírtak-e kereskedelmi értékkel a sikkasztás bűncselekményének szempontjából. A panaszosok felmentésért fellebbeztek; a Békés Megyei Bíróság az elsőfokú ítéletet 2005. január 26-án, tárgyalás tartása nélkül helyben hagyta. A panaszosok felülvizsgálati indítványát a Legfelsőbb Bíróság 2005. június 1-jén hivatalból elutasította, mert tárgya szerint nem felelt meg a Be. vonatkozó rendelkezéseinek.

A panaszosok – az Egyezmény 6. cikkének (1) és (3) bekezdésére hivatkozással - azt sérelmezték, hogy az eljárás nem volt tisztességes, mert a perújítási eljárásban a másodfokú bíróság nem tartott nyilvános tárgyalást, és a bíróságok állítólag megtagadták a szakértők szóbeli meghallgatását és csak az írásbeli szakvéleményekre hivatkoztak.

A Kormányzat jelezte, hogy a perújítási eljárás e szakaszában a Békés Megyei Bíróság hatásköre meglehetősen korlátozott volt. Nem az volt a feladata, hogy vizsgálja meg újra az ügy valamennyi tényállási elemét, és újból értékelje a panaszosok bűnösségét, hanem az volt, hogy a Gyula Városi Bíróság perújítást megtagadó végzését felülbírálja, amely maga is az új bizonyítékok bizonyító erejével foglalkozott. A panaszosokat új ítélet vagy súlyosabb szankció veszélye nem fenyegeti. Valójában az ügyet nyilvános tárgyaláson szóban is ismertették az alapeljárás során három bírósági fokon, akár csak az elsőfokú bíróság előtt a perújítási eljárásban. Az utóbbi tárgyalás alapvetően egy jogkérdéssel foglalkozott, nevezetesen, hogy tárgyak kulturális és történelmi, nem pedig kereskedelmi értéke lehet a sikkasztás bűncselekményének a tárgya. A kormány álláspontja szerint, ha a másodfokú bíróság kizárólag jogkérdésről dönt, a panaszos személyes meghallgatásának vagy nyilvános tárgyalás tartásának elmulasztása nem minősül a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésének. A jelen esetben, nem álltak fenn olyan különleges körülmények, amelyek szükségessé tették volna a panaszosok másodfokú bíróság előtti személyesen meghallgatását, mivel szavahihetőségük, szándékaik, illetve motívumaik nem volt meghatározóak az adott

⁵ Az ítéletet a Bíróság 2010. november 30-án hozta meg.

ügyben. Ezért nem lehet azzal érvelni, hogy a perújítási eljárásban a másodfokú bíróság előtti eljárás olyan teljes körű felülvizsgálatot jelent, amelyre ugyanazon szabályok vonatkoznak, mint az alapeljárás érdemében folyó eljárásra.

A Bíróság először is emlékeztet arra, hogy a szóbeli meghallgatás hiánya másodfokon számos büntetőügyben jogsértésekhez vezetett. Igaz ugyan, hogy Fejde Svédország elleni ügyében nem találta a panaszos védelemhez való jogát sértőnek - bár szóbeli meghallgatásra nem került sor a másodfokú bíróság előtt - a vád tárgyává tett bűncselekmény kisebb súlya és a súlyosítási tilalom miatt; a Bíróság azonban győződve arról, hogy a jelen kérelem nem a Fejde-ügyben meghatározott kivétel körébe, az általános szabályt kell alkalmazni, amely a másodfokú bíróságot tárgyalás tartására kötelezi. Ez a tétel még a jelen perújítási eljárásban is igaz, hiszen az ügy érdemében ismét elindult, és újabb bizonyítékokat terjesztettek elő. A Bíróság elsősorban azért ítéli ezt meg így a nézetet, mert a panaszosokkal szembeni vád - a sikkasztás minősített esete - vitathatatlanul a büntetőjog kemény magjához tartozik. Továbbá, a tét a panaszosok bebörtönzése volt; őket ténylegesen felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték, ami nyilvánvalóan jelentős mértékben megőrizte őket. Sőt, mivel a panaszosok a perújítási eljárásban benyújtott fellebbezésükben is felmentésüket kérték, a Bíróság számára a szavahihetőség fontossága az adott bűncselekmény jellege tekintetében is felmerült. Így, ha a panaszosok lehetőségük volt arra, hogy szóban ismertessék véleményüket a bűncselekmény tárgyának kereskedelmi értékéről, a Megyei Bíróság esetleg újabb következtetéseket vonhatott le bűnösségük tekintetében. Összességében a Bíróság nem volt meggyőződve arról, hogy a tárgyalás mellőzése másodfokon megfelelt a tisztességes eljárás követelményeinek.

A Bíróság tehát megállapította, hogy az Egyezmény a 6. cikkének (1) bekezdését - a 6. cikk (3) bekezdésének (c) pontjára tekintettel megsértették; ezért nem kellett külön megvizsgálni a panaszosok szakértői meghallgatásra vonatkozó panaszát.

A Bíróság külön vizsgálta az eljárás időtartamát; megállapította, hogy az eljárás 1994. augusztus 26-tól 2005. június 1-jéig, azaz tíz évig és kilenc hónapig tartott. A Bíróság utalt arra, hogy a panaszosok 2000. március 7-ei végleges elítéléséhez vezető eljárásban a bíróságok is elismerték az eljárás elhúzódását, és azt enyhítő körülményként véve figyelembe viszonylag enyhe börtönbüntetést szabtak ki, amelynek végrehajtását még fel is függesztették. Ennek fényében a Bíróság meggyőződött arról, hogy a panaszosok eme öt év és hat hónap tartamú, három bírósági eljárási szakaszt magába foglaló időszak tekintetében megfelelő jogorvoslat kaptak. Ezen kívül, az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a között 2000. március 7-e (a Legfelsőbb Bíróság hatályában fenntartó ítéletének kelte) és 2002. július 9-e (a perújítási kérelem előterjesztésének időpontja) között, azaz két évig és négy hónapig, büntetőeljárás nem volt folyamatban. Végül, a 2005. január 26. és június 1. közötti, a panaszosok alaptalan felülvizsgálati kérelméből adódó négy hónapos késedelem a panaszosoknak tudható be. Ezen időszakokat, összesen nyolc évet és két hónapot levonva az eljárás teljes hosszából két év és hét hónapos időtartam marad, két bírósági szinten zajló eljárásra. A hatóságoknak betudható bármely különösebb tétlen időszak hiányában, az eljárás teljes időtartama nem tekinthető olyannak, amely az Egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének szerinti „ésszerű időt” meghaladja. A Bíróság ennek kapcsán megjegyezte, hogy a panaszosok már 2001. január 7-én mentesültek a büntetett előlélethez fűződő jogkövetkezmények alól, és az eljárás ezt követő hossza főleg az ő, adott esetben eredménytelen perújítási kérelmük eredménye volt, ezért e panaszuk nyilvánvalóan megalapozatlan.

A Bíróság a panaszosoknak 6.400,-Euró nem vagyoni kártérítést ítelt meg.

4. Hesz György Magyarország elleni ügye (39382/06. sz. ügy)⁶

A panaszos 1992. szeptember 10-én számos alperes ellen keresetet indított a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság előtt, kérve egy szerződés érvénytelenségének megállapítását, és az alperesek kötelezését az általuk lakott ház kiürítésére. Az ügyben a bíróság több tárgyalást is tartott, és szakértői véleményt szerzett be, majd a pert 1997. február 4-e és 1999. május 20-a között egy földhivatal előtt folyamatban lévő, kapcsolódó eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette. Ezt követő újabb tárgyalások eredményeként a Kerületi Bíróság 2004. június 30-án a keresetet elutasította. A másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság 2005. április 13-án az elsőfokú határozatot érdemben helybenhagyta. A Legfelsőbb Bíróság 2006. április 4-én a panaszos felülvizsgálati kérelmét elutasította.

A panaszos az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésére hivatkozással azt sérelmezte, hogy az eljárások hossza nem egyeztethető össze az "ésszerű idő" követelményével.

A Bíróság megjegyezte, hogy a figyelembe veendő időszak 1992. november 5-én vette kezdetét, amikor az egyéni panaszjog Magyarország általi elismerése hatályba lépett. Az azt követően eltelt idő ésszerűségének értékelése során azonban figyelembe kell venni az eljárás állását ebben az időpontban. A Bíróság megállapította, hogy az ügy a hatálybalépéskor már a mintegy két hónapja folyamatban volt. A szóban forgó időszak 2006. április 4-én ért véget, vagyis tizenhárom évig és hét hónapig tartott. Ebből az időszakból, az eljárás felfüggesztésének megfelelő két év és három hónap nyilvánvalóan indokolt volt, és így nem róható fel az államnak, ezért azt a teljes időtartamból le kell vonni. Ugyanakkor a fennmaradó a három bírósági szinten eltelt időszak továbbra is meghaladja a tizenegy évet és négy hónapot. A Bíróság úgy ítélte, hogy a Kormányzat nem terjesztett elő olyan tény vagy meggyőző érvet, amely az eljárás elhúzódásának ésszerű okát adta volna, ezért megállapította, hogy az alapeljárás időtartama nem felelt meg az „ésszerű idő” követelményének.

A Bíróság tehát úgy találta, hogy az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdését megsértették, és a panaszosnak 8.000,-Euró nem vagyoni kártérítést ítélt meg.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Szergej Szakhnovszkij Oroszország elleni ügye (21272/03. sz. ügy)⁷

A panaszos jelenleg emberölésért kiszabott szabadságvesztését tölti. A panaszost 2001. április 1-jén tartóztatták le annak gyanújával, hogy megölte apját és nagybátyját. Három nappal később védőt rendeltek ki számára. Az illetékes bíróság 2001. decemberében bűnösnek találta és 18 év szabadságvesztésre ítélte. A panaszos az ítélet ellen 2002. októberében sikertelenül fellebbezett. A Legfelsőbb Bíróság előtti fellebbezési tárgyaláson a védő nem volt jelen, a panaszos zárláncú tévéhálózaton keresztül vett részt. A panaszos több kérelmet nyújtott be felülvizsgálatra, melyeket érdemi vizsgálat nélkül elutasítottak.

A Bíróság 2007. márciusában felhívta az orosz kormány figyelmét arra, hogy a panaszos ügye folyamatban van a Bíróság előtt. Ugyanezen év júliusában az orosz Legfelsőbb Bíróság elnöksége az orosz legfőbb ügyész helyettesének kérésére felülvizsgálati eljárás keretében megvizsgálta az ügyet. Az elnökség megállapította, hogy a panaszos jogi képviselőhöz való jogát megsértették, a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a fellebbviteli bíróságot új eljárásra utasította.

⁶ Az ítéletet a Bíróság 2010. november 30-án hozta meg.

⁷ Az ítéletet a Nagykamara 2010. november 2-án hozta meg.

A Moszkvában ülésező Legfelsőbb Bíróság mint fellebbviteli 2007 novemberében bíróság tárgyalta az ügyet. A panaszos kérte, hogy személyesen részt vehessen a tárgyaláson, de a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy személyes részvétele nem nélkülözhetetlen. A panaszos így Novoszibirszkben maradt, 3.000 km-re Moszkvától. A tárgyalás elején a Legfelsőbb Bíróság bemutatta a panaszost az újonnan kirendelt, a tárgyalóteremben tartózkodó védőjének, és a tárgyalás megkezdése előtt 15 percet adott a panaszosnak a vele való videokamerás beszélgetésre. A beszélgetés után a panaszos elutasította a kirendelt ügyvédet és követelte, hogy védőjével személyesen találkozhasson. A Legfelsőbb Bíróság elutasította a kérelmet és megkezdte a tárgyalást. A Legfelsőbb Bíróság határozatával lényegében fenntartotta a 2001 decemberében hozott határozatát.

A panaszos az Egyezmény 6. cikkének (1) és (2) bekezdésére hivatkozással a büntetőeljárás tisztességtelen voltát sérelmezte, mivel a 2002-es fellebbviteli eljárásban nem volt jogi képviselője és csak videokamerás közvetítéssel vehetett részt a tárgyaláson. A 2007-es újabb fellebbviteli eljárás valójában nem jelentett jogorvoslatot, mert ekkor sem vehetett részt személyesen a tárgyaláson és ügyvédjével sem tudott hatékonyan kommunikálni.

A Bíróság először is azt vizsgálta, hogy a panaszos a perújítással elvesztette-e áldozati státuszát. A Bíróság felhívta a figyelmet arra a joggyakorlatában is megnyilvánuló általános elvre, hogy a panaszos elveszítheti áldozati státuszát, ha a hatóságok elismerik az Egyezmény megszegését és kiküszöbölik az abból eredő, a panaszost hátrányosan érintő következményeket. A Bíróság hangsúlyozta, hogy meg kell adni az államoknak azt a lehetőséget, hogy jóvátegyék az Egyezmény megsértését. Ugyanakkor ezt a jogot nem használhatják fel arra, hogy megkerüljék a Bíróság igazságszolgáltatását.

A Bíróság megállapította, hogy a jelen esetben perújításra csak akkor került sor, amikor a Bíróság értesítette az orosz kormányt, hogy a panaszos ügye a Bíróság előtt folyamatban van, és hivatalból, nem pedig a panaszos kérelmére került rá sor. A Bíróság ebből arra következtet, hogy nem kizárt, hogy az orosz kormány a perújítási eljárást kizárólag a Bíróság eljárásának elkerülése érdekében indította, ezért a perújítás nem fosztja meg automatikusan a panaszost áldozati státuszától.

A Bíróság észlelte, hogy 2007-ben a panaszos elégedetlen volt a Legfelsőbb Bíróság által kirendelt jogi képviselővel és nem fogadta el annak szolgálatait. Nem kért másik ügyvédet, nem kérte a tárgyalás elhalasztását, de ezt - mivel nem rendelkezik jogi végzettséggel - nem is lehetett tőle elvárni. A Bíróság szerint az, hogy a panaszos nem tette meg a megfelelő eljárási lépéseket, nem jelentheti azt, hogy lemondott a jogi képviselőhöz való jogáról.

A Bíróság felhívta a figyelmet arra is, hogy a vádlottnak joga van az első fokú tárgyaláson személyesen jelen lenni, másodfokon azonban erre nincs feltétlenül szükség. A Legfelsőbb Bíróság elé terjesztett kérdések összetettsége miatt a Bíróság úgy gondolja, hogy a panaszos jogi képviselője döntő fontossággal bírt, annak hatékonynak és nem csupán formálisnak kellett volna lennie. Ezt egy, közvetlenül a tárgyalás előtt lezajló 15 perces megbeszélés nyilvánvalóan nem tudja biztosítani.

A Bíróság elfogadta, hogy a panaszos több mint 3.000 km-es távolságra szállítása hosszú és költséges művelet lett volna, de úgy ítélte, hogy jóval a tárgyalás előtt is szervezhettek volna egy telefonbeszélgetést a panaszos és a kirendelt ügyvéd között, vagy kirendelhettek volna egy helyi ügyvédet is, aki személyesen felkereste volna a panaszost a tárgyalás előtt. A Bíróság ezért úgy találta, hogy a panaszost nem részesítették megfelelő jogi segítségnyújtásban a 2007. novemberében zajló második fellebbezési eljárás során.

Ennek értelmében a Bíróság megállapította, hogy az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdését a 6. cikk (3) bekezdésének (c) pontja vonatkozásában megsértették a 2007 novemberében

ítélettel lezárult eljárás során, ezért a panaszos javára 2.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

2. Serife Yiğit Törökország elleni ügye (3.976/05. sz. ügy)⁸

A panaszos, 1976-ban egy vallási szertartás (*imam nikahı*) keretében férjhez ment Ö.K.-hoz. Ö.K. 2002. szeptember 10-én meghalt. Hat gyermeke közül a legfiatalabb, E., 1990-ben született. A panaszos 2003. szeptember 11-én keresetet nyújtotta saját valamint E. nevében, kérve, hogy Ö.K.-val kötött házasságát ismerjék el, és E.-t Ö. K. lányaként anyakönyvezzék. A kerületi bíróság a második kérelemnek helyt adott, de a házasságra vonatkozó kérelmet elutasította. A panaszos ezt követően a nyugdíjalaphoz (Bag-Kur) fordult, hogy Ö. K. öregségi nyugdíját és egészségügyi ellátásait neki és a lányának adják át. Az alap biztosította az ellátásokat E.-nek, de nem az anyjának, azzal az indokkal, hogy Ö.K.-val kötött házassága nem volt törvényesen elismert. A panaszos e határozat ellen sikertelenül fellebbezett.

A panaszos – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozással – azt sérelmezte, hogy a török bíróságok elutasították elhunyt házastársa társadalombiztosítási jogosultságainak átadása iránti kérelmét.

A panaszos, akit egy vallási szertartás keretében házasodott, azt állította, hogy egy, a Polgári Törvénykönyvvel összhangban házasodott, a férje után társadalombiztosítási ellátásokra igényt tartó nőtől eltérő bánásmódban részesült. A Bíróság számára az elsődleges kérdés annak megállapítása volt, hogy vajon, ha lett volna ilyen eltérő bánásmód, ez diszkriminatív volt-e, vagy éppen ellenkezőleg, ésszerű és objektív, és így elfogadható.

A Bíróság megismételte, hogy a 14. cikk tiltja - az Egyezményben biztosított jogok és szabadságok körében - olyan személyes jellemzőkön alapuló hátrányos megkülönböztetést, amelyek révén személyek vagy személyek csoportjai különböztethetők meg egymástól. A két személy közötti házasság - polgári vagy vallási - természete kétségtelenül ilyen jellemzőt jelent. Ennek megfelelően az olyan "eltérő bánásmód", mint amelyben panaszos részesült, a 14. cikk által tilalmazott lehet.

Annak vizsgálata során, hogy az eltérő bánásmódnak volt-e objektív és ésszerű indoka, a Bíróság megállapította egyrészt, hogy a török hatóságok által hozott határozat ebben az ügyben a közrend illetve mások jogai és szabadsága védelmének törvényes célját követte (polgári házasságot egyebek mellett a nők védelmében hozták létre). Ezt követően azt vizsgálta, hogy volt-e ésszerű arányossági kapcsolat a kitűzött célok és a között, hogy a hatóságok a férje jogosultsága alapján járó társadalombiztosítási ellátásokat megtagadták tőle. Ezen az alapvető ponton, a Bíróság döntőnek ítélte, hogy a panaszosnak a vonatkozó török jogszabályokra tekintettel semmiféle törvényes várománya nem volt arra, hogy a férje jogosultsága alapján járó társadalombiztosítási ellátásokban részesül. A Polgári Törvénykönyvből egyértelmű volt a polgári házasság elsődlegessége, és helyzetét ismerve a panaszos tudta, hogy kapcsolatát a Polgári Törvénykönyvvel összhangban rendeznie kell annak érdekében, hogy élettársa örökösének ismerjék el. Ez a szempont egyértelműen megkülönböztette a jelen ügyet egy másik közelmúltbeli esettől, amelyben egy kizárólag a roma rítusok szerint házasodott nőt, a spanyol hatóságok élettársa "házastársának" ismerték el (többek között, jogosulttá vált a társadalombiztosítási ellátásokra, mint házastárs, és családnilyvántartási könyvet adtak ki számára). Végül, a Bíróság megállapította, hogy a polgári házasság tartalmi és formai feltételei világosak, egyszerűek voltak és nem jelentettek túlságosan nagy terhet az érintett személyek. A panaszosnak - akinek 26 év állt rendelkezésére, hogy a polgári házasságot megkösse - így nem volt oka azt állítani, hogy a helyzete rendezésére tett erőfeszítések nehézkes közigazgatási eljárások akadályozták.

⁸ Az ítéletet a Nagykamara 2010. november 2-án hozta meg.

Mivel az "eltérő bánásmód"-nak objektív és ésszerű indoka volt, amely a panaszos esetén fennállt, a Bíróság egyhangúlag megállapította, hogy az Egyezmény 14. Cikkét az 1. Kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke tekintetében nem sértették meg.

A Bíróság megállapította, hogy a panaszos, élettársa és gyermekei családot alkottak (a panaszos vallásos házasságra lépett Ö.K.-val, haláláig vele élt, továbbá hat gyermekük volt, és az első öt esetében az anyakönyvbe is bekerült az apa neve), ezért a panaszos hivatkozhat a "családi élet" tiszteletben tartásához való jogára. A Bíróság szerint azonban a panaszos és élettársa békében élhetett családként, a hazai hatóságok bármiféle családi életükbe való beavatkozása nélkül. Az a tény, hogy a házasságot vallási formában akarták megkötni és a nem kötöttek polgári házasságot, nem járt esetleges szankciókkal, amelyek a 8. cikk értelmében akadályozták volna a panaszost egy valódi családi élet kialakításában.

A Bíróság rámutatott arra is, hogy a 8. cikk nem értelmezhető úgy, mintha azt a kötelezettséget róná az államra, hogy ismerje el a vallási házasságot; azt sem követeli meg, hogy az állam hozzon létre külön rendszer a nem házasságban élő párok csoportjának. Ezen okból, az a tény, hogy a panaszos nem bírt az örökös jogállásával, önmagában nem jelenti azt, hogy az Egyezmény 8. cikkében biztosított jogát megsértették volna, ezért a Bíróság egyhangúlag megállapította, hogy az Egyezmény 8. cikkét sem sértették meg.

3. Richard Taxquet Belgium elleni ügye (926/05 sz. ügy)⁹

A panaszos jelenleg 20 évig tartó szabadságvesztését tölti, amiért 1991-ben Liège-ben meggyilkolt egy minisztert és kísérletet tett a miniszter partnerének meggyilkolására. A panaszos ellen 2003. augusztus 12-én emeltek vádat. A vádirat tartalmazta a rendőrségi és bírósági nyomozás részleteit és nevesítette azokat a bűntetteket, melyekkel a panaszost vádolták. Többek között említette, hogy egy névtelen tanú 1996 júniusában arról tájékoztatta a nyomozókat, hogy a miniszter meggyilkolását hat ember tervezte ki, köztük a panaszos és egy vezető politikus. A tanút a nyomozási bíró nem hallgatta ki.

A panaszos és hét másik vádlott pere 2003. október 17-től 2004. január 7-ig tartott, melynek során számos tanút és szakértőt hallgattak meg. Az ítélet meghozatalához a liège-i esküdtszéki bíróság elnöke 32 kérdést tett fel az esküdteknek. A kérdések tömörek és mind a hét vádlott esetében ugyanazok voltak. Négy vonatkozott a panaszosra: bűnös-e szándékos emberölésben illetve szándékos emberölés kísérletében, illetve ezeket a bűntetteket előre megfontolta-e. Az esküdtszék mind a négy kérdésre igennel válaszolt. A bíróság 2004. január 7-én a panaszost 20 évi szabadságvesztésre ítélte. Az elítélt felülvizsgálati indítványát a Semmítőszék elutasította.

Az Egyezmény 6.cikkének (1) bekezdésére hivatkozva a panaszos sérelmezte a büntető eljárás tisztességtelen voltát, mert a bíróság által hozott ítélet nem tartalmazott megfelelő indoklást és nem volt megfellebbezhető olyan bíróság előtt, amely illetékes lett volna az ügy minden vonatkozásában, továbbá nem volt lehetősége az eljárás alatt a névtelen tanúval való szembesítésre vagy annak kihallgatására.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az Európa Tanács számos tagállamában működik esküdtszéki rendszer, melynek legfőbb jellemzője, hogy a bíró nem vehet részt az esküdtek tanácskozásában. Az esküdtszék az egyes államokban különböző formában létezik, és a Bíróságnak nem feladata azokat egységesíteni. Az esküdtszék mint intézmény önmagában nem vitatható; minden államnak jogában áll megtalálni azt a módot, mellyel a 6. cikk követelményeinek meg tud felelni. Ebben az ügyben a Bíróság feladata annak megállapítása, hogy a módszer olyan eredményhez vezet-e, mely megfelel az Egyezmény követelményeinek.

⁹ Az ítéletet a Nagykamara 2010. november 16-án hozta meg.

A Bíróság már korábbi ügyekben is megállapította, hogy esküdszéki határozatban az indoklás hiánya önmagában nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Ugyanakkor, hogy a tisztességes eljárás követelményei teljesüljenek, biztosítékokat kell beépíteni annak érdekében, hogy a vádlott és a közvélemény megértse az ítéletet. Ilyen biztosíték lehet, például a bíró által az esküdteknek nyújtott felvilágosítás a szóban forgó jogkérdésekről vagy a rendelkezésre bocsátott bizonyítékokról, vagy a bíró által az esküdteknek feltett pontos, egyértelmű kérdések, melyek keretét adják a meghozandó ítéletnek.

A panaszos esetében sem a vádirat, sem az esküdszéknek feltett kérdések nem tartalmaztak elég információt arra nézve, hogy részese volt-e azoknak a bűncselekményeknek, melyekkel vádolták. Bár a vádirat felsorolta azokat a bűncselekményeket, melyekkel vádolták, az ügyészség nem jelölte meg annak bizonyítékait. Az esküdszék sem kapott pontos kérdéseket, ezek hiányában a panaszosnak nem állt módjában a bűnösségét kimondó ítéletet megérteni. A panaszos a vádirat és a kérdések együttes olvasatából sem érthette meg, pontosan mely bizonyítékok és ténybeli körülmények alapján találta az esküdszék bűnösnek. Nem volt egyértelmű számára például a többi vádlott bűnössége, mi volt az esküdtek szemében az ő szerepe a többi vádlott cselekménye vonatkozásában, nem érthette meg, miért minősítették előre megfontoltnak és nem az emberölés alapesetének a cselekményét. A belga igazságszolgáltatási rendszer nem teszi lehetővé az esküdszéki ítéletekkel szembeni rendes fellebbezést, mert a Semmítőszék csak jogkérdéseket vizsgál.

Mivel a panaszosnak nem álltak rendelkezésére megfelelő biztosítékokat arra, hogy megérthesse, miért találták bűnösnek, az eljárás nem volt tisztességes és megsértette az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdését, ezért a Bíróság a panaszos javára 4.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

4. João José Perdigão és társa Portugália elleni ügye (24.768/06. sz. ügy)¹⁰

Egy, a panaszos házaspár tulajdonában álló, közel 130.000 m² méretű földterületet egy autópálya építése érdekében 1995-ben kisajátítottak. Mivel a panaszosok nem egyeztek meg a hatóságokkal a nekik fizetendő kártalanítási összegben, egy döntőbizottság úgy döntött, hogy 177,987,17 Eurót kell nekik adni a kisajátított földért. A panaszosok 1997. márciusában fellebbeztek e határozat ellen, azt állítva, hogy ők több mint 20.000.000,-Euró kártalanításra jogosultak, ami a föld értékéből és az adott földterületen lévő kőbánya kiaknázásának elmaradásából származó elmaradt haszonból tevődik össze. Későbbi szakértői becslések a föld értékét 4.000.000,-Euróban, a kőbánya kitermelésével elérhető hasznot 9.000.000,-Euróban határozták meg.

A hazai bíróság 2000. júniusában elutasította a panaszosok igényét, mivel úgy találta, hogy a kőbánya kiaknázásából származó esetleges nyereséget nem kell figyelembe venni. A bíróság így a kártalanítás összegét 2000. júniusában alig több mint 197.000,-Euróban, míg a bírósági eljárási illetéket 2005. áprilisában valamivel több mint 300.000,-Euróban állapította meg. A kártalanítási összeg beszámítása után a panaszosok még mindig tartoztak az államnak 111,816.46Euróval. Ezt követően a panaszosok kérelmet nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz, amely 2007. szeptemberében megállapította, hogy az akkori Illetékkódex rendelkezése, ahogyan azt az alsóbb fokú bíróságok értelmezték, alkotmányellenes, mivel úgy találta, hogy az összeg, amelyet a panaszosoktól követeltek, elég nagy volt ahhoz, hogy a bírósághoz fordulás jogát érintse. Mivel az Alkotmánybíróság nem döntött a panaszosok által fizetendő eljárási illeték véglegesen összegéről, a panaszosok pontosítás végett a fellebbviteli bírósághoz fordultak. A fellebbviteli bíróság 2008. januárjában az indokok megadása nélkül úgy határozott, hogy a panaszosok által fizetendő

¹⁰ Az ítéletet a Nagykamara 2010. november 16-án hozta meg.

eljárási illeték összege legfeljebb 15.000,-Euróval haladhatja meg a kártalanítás összegét. Ennek eredményeként nem csak a megítélt kártalanítás összege szállt végül vissza az államra, hanem még a panaszosoknak kellett megfizetniük 15.000,-Eurót, amit 2008. februárjában meg is tettek.

A Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a panaszosok panaszukban azt sérelmezték, amilyen módon a bírósági illetékekre irányadó portugál jogi szabályozást az ő esetükben alkalmazták. Megerősítette, hogy a bírósági eljárás illetéke az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke szerinti „hozzájárulás”-nak minősülnek, amelyet az állam saját jogszabályaival összhangban jogosult volt beszedni. Azt a kérdést vizsgálva, hogy vajon a panaszosok illetékfizetési kötelezettsége az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkével védett, a javak békés birtoklásának jogába való beavatkozás volt-e, a Bíróság úgy döntött, hogy panaszukat az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke egészét tekintve vizsgálja meg.

A Bíróság megismételte: ahhoz, hogy egy intézkedés összeegyeztethető legyen az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkével, jogszerűnek kell lennie, és nem lehet önkényes. Ezen túlmenően, tisztességes egyensúlyt kell teremteni a közösség általános érdekei és az egyén tulajdon védelméhez fűződő alapvető joga között. A tisztességes egyensúly követelménye azt jelentette, hogy mindig van egy ésszerű arányossági kapcsolat a hatóságok által alkalmazott eszközök és az általuk kitűzött cél között. Ha egy egyénnek a közösség általános érdekeihez viszonyítva túlzott terhet kell viselnie, ezt az egyensúlyt nem érték el. A fentiek ellenére a Bíróság úgy ítélte, hogy - általában - az államok széles mérlegelési jogkört élveznek, amely egyaránt vonatkozik a tulajdonjog korlátozása módjának megválasztására, és annak értékelésére, vajon beavatkozásuk következményei igazolhatók-e az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke szerint.

A Bíróság leszögezte: a panaszosok azt látták, hogy a számukra megítélt kártalanítás összeget teljesen elenyészteti az általuk abban az eljárásban fizetendő bírósági eljárás illeték, amelyben a kártalanítás összegét vitatták. Ez történt a tulajdonuktól való megfosztás eredményeként. Miután kisajátított földjükért kártalanítást ítélt meg nekik, a panaszosok semmit sem kaptak a portugál bíróság által megállapított, általuk fizetendő bírósági eljárás illeték összege miatt, sőt, a nemzeti bíróság határozata alapján a panaszosoknak kellett további 15.000,-Eurót megfizetni az állam javára.

A Bíróság megállapította, hogy noha nem feladata az, hogy vizsgálja a bírósági eljárás illeték kiszámításának és megállapításának portugál módszerét, meg kell vizsgálni, miként alkalmazták ezt a módszert a panaszosok esetében. Egyértelműen úgy ítélte meg, hogy a panaszosok tulajdonhoz fűződő joga kisajátítás közbeni védelmének szándékolt eredménye nem valósult meg, mert a panaszosoknak kellett az államnak 15.000,-Eurót fizetni azon kívül, hogy elvesztették a földjüket. A Bíróság megjegyezte azt is, hogy paradoxnak tűnhet, hogy egy állam egyik kézzel többet vett el - eljárás illeték címén - mint amennyit a másikkal adott.

Bár különbség volt az állam által fizetendő kisajátítási kártalanítási kötelezettség és a bírósági eljárás illeték fizetésére vonatkozó kötelezettség jogi jellege között, ez nem volt akadály annak, hogy a Bíróság megvizsgálja – az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke szerint – azt a kérdést, hogy vajon a panaszosok által fizetendő illeték összege arányban állt-e hatóságoknak azzal a céljával, hogy földjüket megfelelő kártalanítás fejében kisajátítsák. A Bíróság megállapította, hogy a portugál jogszabályok szerint egy hatalmas összeget követelve a panaszosok azt kockáztatták, hogy nagy összegű eljárás illeték fizetésére kötelezik őket. Magatartásukat vagy az általuk megindított eljárás tevékenység azonban nem igazolta ilyen magas eljárás illeték kiszabását, különösen a részükre megítélt kisajátítási kártalanítás összege kapcsán. Ennek megfelelően a panaszosoknak túlzott terhet kellett viselniük, ami

felborította azt az egyensúlyt, amelyet a portugál hatóságok kellett volna megteremteni a közérdek és a panaszosok tulajdonhoz fűződő alapjoga között.

A fentiekre tekintettel a Bíróság megállapította, hogy az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkét megsértették, és a panaszosok javára 190.000,-Euro vagyoni és nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

A Legfelsőbb Bíróság emberi jogi vonatkozású ítéletei

Büntető ügyszak

Bfv. III. 927/2010/4.

A harmadfokú bíróság kategorikus álláspontot foglalt el abban, hogy adott ügyben a tényállítás és vélemény, illetve értékítélet közti különbségtétel kapcsán az Emberi Jogok Európai Bírósága által követett joggyakorlat a tagországok bíróságaira nézve - a közösségi jog elsődlegességét figyelembe véve - kötelező. Rámutat a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) döntése önmagában nem – még az alapügy tekintetében sem - képezi a büntetőjogi felelősségre vonás valamely anyagi jogi akadályát (Btk. III. Fejezet), vagy pedig a felmentés, illetve az eljárás megszüntetés valamely eljárásjogi jogcímét (Be. 6. § (3) bek., 331-332. §). Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (Egyezmény) megsértésének jogi ténye az alapügy szerinti jogerős elítélés felülvizsgálatának törvényi okát képezheti (Be. 416. § (1) bekezdés g) pont).

Az EJEB számos döntésében, így a 9174/02. számú kérelem tárgyában 2008. szeptember 19.-én kihirdetett ítéletének 72. pontjában maga is leszögezi, hogy „nem az a feladata, hogy a hazai joghatóságok helyébe lépjen. Elsődlegesen a nemzeti hatóságokra, nevezetesen a bíróságokra tartozik a hazai jogszabályok értelmezési problémáinak megoldása. Ez azokra az esetekre is vonatkozik, amikor a hazai jog az általános nemzetközi jog vagy nemzetközi szerződések szabályaira utal. A Bíróság szerepe arra korlátozódik, hogy megbizonyosodjon a felől, hogy az ilyen értelmezés hatásai összeegyeztethetők az Egyezménnyel.” Mindez nem zárja ki, hogy folyamatban lévő ügyben az eljáró bíróság figyelemmel legyen az EJEB, továbbá az Alkotmánybíróság döntéseinek indokaira, tekintettel arra is, hogy az Alkotmánybíróság mellett az EJEB jelenti a független ítélezés külső, alkotmányos kontrollját [17/1994. (III. 29.) AB hat. II/3. pont utolsó bekezdés].

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv. IV. 21.568/2010/5.

Az oktatási jogviszonyban a jogellenes elkülönítés a spontán kialakult szegregáció fenntartásával is megvalósul.

Kfv.III.37.175/2010/7.

A Legfelsőbb Bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a felperes által megjelölt jogszabályokat a Pp. 2. §-ának /1/ bekezdését, illetve 8. §-ának /1/ bekezdését, illetve az Egyezmény valamely szabályát /6. cikk, 17. cikk/ az eljárás bíróság megsértette-e.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében azt vitatta, hogy számára nem adták meg a költségmentességet és ennek folyománya volt az, hogy eljárási jogaival nem tudott élni, és ezért sérültek a fenti jogszabályi rendelkezések.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az a kérdés, hogy az eljárás bíróság költségmentességi kérelmet elutasító kérelme, mennyiben volt helytálló, önálló jogorvoslati útra tartozott. A felperes élt is ezzel a lehetőséggel, de a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyta az elsőfokú végzést. A Pp. 270. §-ának /2/ bekezdésében foglaltak szerint csak az ügy érdemében hozott jogerős végzés, illetőleg a jogerős ítélet felülvizsgálatát kérheti a fél jogszabálysértésre hivatkozással. Olyan a bírósági per során hozott végzés, amely fellebbezéssel támadható, nem lehet a felülvizsgálati eljárás tárgya, mert ez a Fővárosi Ítéltábla végzésének felülvizsgálatát és nem jelen ügyben hozott ítélet felülvizsgálatát jelentené.

Mivel felperes döntően e körülményre vezette vissza azt, hogy sérültek a tisztességes eljáráshoz való jogai, és a bíróság nem biztosította a felek rendeltetésszerű joggyakorlását, megállapítható, hogy a jogerős ítélet nem sérthette meg a felperes által állított okokból a Pp. 2. §-ának /1/ bekezdését, 8. §-ának /1/ bekezdését, vagy az Egyezmény 6. cikk - netán a 17. cikk – rendelkezéseit.

Kfv.III.37.225/2010/6.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az ügy elbírálásánál nem lehetett figyelmen kívül hagyni az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről Rómában 1950. november 4.-én kelt egyezmény /a továbbiakban: Egyezmény/ 8. cikkében foglaltakat, melyből az következik, hogy a családi élethez, ezen belül a család egységéhez való jog mindenkit megillet. Ezért ha a menekült családtagját megilleti a család egységéhez való jog, akkor ez szükségszerűen a menekült családi egységéhez való jogosultságot is jelenti. Ezen az alapon került elismerésre jelen perben is a felperes ügyféli minősége, illetve perindítási és kereshetőségi joga. Ha pedig ez a jog a családi együttélés biztosítását célzó tartózkodási jog, a menekült jogai közé tartozik, akkor az oltalmazottat ez a jog a magyar szabályozásban akkor nem illeti meg a menekültekével azonos feltételekkel, ha törvény vagy kormányrendelet kifejezetten ekként rendelkezik /Met. 17. § /1/ bekezdés/.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint konkrét, a menekült és oltalmazott tartózkodási jogai között különbséget tevő rendelkezést nem találunk. A Harm.tv. 5. §-a mind a menekült, mind az oltalmazott /kiegészítő védelemben részesített/ vonatkozásában egységesen tesz a törvény főszabály szerinti hatálya alól egy kivételt, amikor többek között a Harm.tv. III. fejezetét nem tekinti a menekültekre és az ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített személyekre /így az oltalmazottakra/ nézve irányadónak. Hogy ha a Met. 17. § /1/ bekezdése folytán a menekült és oltalmazott jogai és kötelezettségei azonosak /főszabály/, akkor a Harmtv. 5. §-ának kivétele alóli Harm.tv. 19. § /2/-/4/ bekezdése szerinti alkivétel a Met. 17. § /1/ bekezdésének alkalmazhatóságát jelenti. Ahhoz, hogy a menekülteket és oltalmazottakat megillető család egységéhez való jogosultságok egymástól eltérőek legyenek, törvény vagy kormányrendelet kifejezett rendelkezése szükséges. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint nem tekinthető ilyen kifejezett rendelkezésnek sem a Harm.tv. 5. §-ának menekült és oltalmazott jogosultságait egyformán érintő szabályozása, mert az eltérés nem a menekült jogai és kötelezettségeihez képest került megfogalmazásra, ahogy a Harm.tv. 19. § /1/ bekezdésének taxatív felsorolásból való kihagyása sem, mert a Harm.tv. 19. § /2/ bekezdése a

menekült családtagjaira is kiterjeszti a Harm.tv. 19. § /1/ bekezdésének hatályát, és a Met. 17. § /1/ bekezdése folytán ez alatt az oltalmazottat is érteni kell. A Legfelsőbb Bíróság hangsúlyosan utal arra, hogy a Met. 17. § /1/ bekezdése nem általában valamely törvény vagy kormányrendelet eltérő szabályozását kívánja meg a menekült és oltalmazott jogai és kötelezettségei közti különbségtételhez, hanem „kifejezett eltérést”, amely egyértelmű konkrét rendelkezést igényel, melyet nem helyettesít a logikai, rendszertani, teleológiai jogértelmezéssel levezethető eltérések. Az pedig a kormányrendelettel történő eltérés lehetőségéből is egyértelmű, hogy a Met. 17. § /1/ bekezdése nem kizárólag a Met. vonatkozásában – a szabályozás egyszerűsítése végett – alkalmazott kodifikációs technika, hanem bármely jogszabály menekültek jogait és kötelezettségeit érintő szabályaira vonatkozik.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint nincs olyan nemzetközi jogi kötelezettség, amely megkövetelné a menekültek és oltalmazottak családi egységhez való jogának azonos érvényülését, ha a nemzeti jog a két esetre eltérő szabályokat állapít meg, ehhez azonban a magyar jog előírásai szerint kifejezett rendelkezés szükséges [Met. 17. § /1/]. A hazai szabályozás azonban ilyen rendelkezést nem tartalmaz. Mindebből következik az is, hogy a Vhr. 57. § /3/ bekezdése is alkalmazandó az oltalmazottak családtagjaira.

Kiadja: A Legfelsőbb Bíróság Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Darák Péter, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztoivits András

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Legfelsőbb Bíróság hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.